

HISTORICKY NEJBOUŘLIVĚJŠÍ DEBATA SMS ČR

Zhruba 160 starostů a odborníků v zaplněném Konferenčním centru City odmítlo ve čtvrtek 26. března podobu novely stavebního zákona. Podle účastníků konference stát ignoruje hlasy z terénu a ohrožuje funkčnost obcí.

Foto: Petr Novák

Kyberbezpečnost

JAK NEPADNOUT HACKERŮM DO PASTI?

„Záloha, kterou jste nezkusili obnovit, není jistota, ale slepá víra,“ říká expert Pavel Matějčík. Většina obcí nemá vlastní IT tým a rozpočty jsou napjaté. Přesto existují tři konkrétní kroky, které můžete udělat hned zítra a skoro zadarmo, aby vaše obec přestala být snadným cílem. Co dělat v první minutě, když zjistíte, že jsou data zašifovaná?

str. 12

Digitalizace

JAK VIDĚT „POD KŮŽI“ VLASTNÍ OBCE?

Jak využít drony k měření objemu kameniva na stavbě a proč se díky moderním technologiím starostovi Jiřímu Benešovi spí lépe? Přečtěte si, jak odhalit chyby v projektech dříve, než do země poprvé zakopne bagr, a ušetřit si tak drahé vícepráce.

str. 14

Inspirativní starostové

V+W NA RADNICI: OSUDOVÉ DUO Z JEDNOHO PANELÁKU

Příběh, který vypadá jako scénář k filmu, ale napsal ho sám život. Narodili se pět dní po sobě, vyrůstali v jednom vchodě kralupského paneláku, jen patro nad sebou. Společně prošli skautem i gymnáziem, aby se nakonec oba usadili v sousedních městech a stali se jejich starosty.

str. 23

LEX DEVELOPER NENÍ ŽERT

Ptáčkům, ale i žertům patří 1. duben, kdy píšu tyto řádky. Apríl má nejasný původ, nejčastěji se ale spojuje s Evropou 16. století a směsí kalendářních změn, starých zvyků a jarní hravosti. V Česku i jinde si v ten den tropíme drobné žerty, média přichází s vymyšlenými „divokými kachnami“. Přiznávám, že právě ty mě v mé předchozí novinářské praxi vždycky moc bavilo psát.

O to víc bych si přála, aby byl jen podobným žertem i lex developer – jak novelu stavebního zákona (sněmovní tisk 67) trefně pojmenovala vedoucí legislativy SMS ČR Jindra Tužilová. Bohužel není. A už vůbec není vtipný.

I proto se stal hlavním tématem konference SMS ČR, kterou 26. března uspořádaly v Praze SMS-sloužby. Zájem byl značný: dorazili zástupci samospráv i řady připomínkových míst, která však k přípravě takto důležité novely nikdo nepozval ani nepustil. Tím víc zaráží, že ti, kdo novelu předkládají, mezi diskutující vůbec nepřišli, tedy kromě poslance Tomáše Doležala z SPD.

Na konferenci o reformě stavebního práva, digitalizaci a územním plánování se odehrála pravděpodobně nejbouřlivější debata

Stát rezignoval na osvědčené způsoby přípravy kvalitní legislativy i na komunikaci se stakeholdery, ignoruje odborníky z terénu a hazarduje s funkčností obcí.

v historii SMS ČR. Verdikt zaplněného sálu byl neúprosný: stát rezignoval na osvědčené způsoby přípravy kvalitní legislativy i na komunikaci se stakeholdery, ignoruje odborníky z terénu a hazarduje s funkčností obcí.

Byla jsem u toho. A upřímně – tak napjatou atmosféru jsem za ta léta na akcích SMS ČR ještě nezažila. Téma rezonuje silně a jen tak nezmizí. Není divu. Jde o pravidla, která zásadně ovlivní budoucnost i podobu našich obcí. SMS ČR proto bude do poslední chvíle usilovat o to, aby finální znění novely dávalo smysl. Protože v tomto případě fakt nejde o apríl.

Krásné jaro a poodnětné čtení přeje

Marie Machačová
šéfredaktorka

Střípky z právní poradny

Lze přijmout děti mladší tři let do mateřské školy nad rámeček kapacity?

V pravidelné rubrice přinášíme otázky a odpovědi z právní poradny, kterou provozuje pro členské obce legislativní oddělení Sdružení místních samospráv ČR. Vybíráme pro vás záměrně ta témata, která se samospráv týkají obecně.

Dotaz:

Potřebovali bychom poradit ohledně naplnění kapacity a vyhovění žádostem rodičů při nadcházejícím zápisu do mateřské školy. Kapacita naší MŠ podle školského rejstříku činí 23 dětí a pro školní rok 2026/2027 je již fakticky naplněna.

Aktuální situace před zápisem je následující: do základní školy odchází 6 dětí, zatímco 17 dětí v MŠ pokračuje. Na 18. a 19. pozici budou při zápisu přijaty děti, které již dovršily 3 roky. Máme však ještě dvě další žádosti: 20. a 21. dítě v pořadí budou mít k 31. srpnu 2026 stále pouze 2 roky, přičemž hranici tří let překročí až v říjnu 2026.

Jako zřizovatel máme zájem vyjít rodičům vstříc a obě tyto děti přijmout. Je legislativně možné přijmout obě děti s tím, že by fyzicky začaly docházet až v den dosažení tří let? Leze se s rodiči domluvit na systému, kdy by se tyto dvě děti v docházce střídaly a sdílely by jedno společné místo? Případně je přípustná varianta, že by dítě na 21. pozici nastoupilo do školky až v momentě, kdy 20. dítě v pořadí dosáhne věku tří let?

Odpověď:

Úvodem je vhodné připomenout, že o přijetí dítěte do mateřské školy rozhoduje podle § 34 odst. 3 školského zákona ředitel školy, nikoliv zřizovatel. Z hlediska kapacity je pak důležité, že v případě přijetí dítěte mladšího 3 let, které je zařazeno do běžné třídy MŠ, se v souladu s § 2 odst. 6 vyhlášky o předškolním vzdělávání (dále jen „vyhláška“) snižuje maximální počet dětí ve třídě o 2 děti. Pokud by tedy byly takto přijaty dvě děti mladší 3 let, kapacita třídy by se z původních 23 dětí musela snížit na 19.

Řešení vaší situace je však možné všemi třemi způsoby, které ve svém dotazu zmiňujete:

- **Přijetí s odloženým nástupem:** Děti je možné přijmout před začátkem školního roku s tím, že fakticky nastoupí až po dovršení 3 let vě-

ku, tedy v průběhu října 2026. Touto problematikou se podrobně zabývá právní výklad MŠMT č. 1/2005, který je dostupný na webových stránkách ministerstva.

- **Střídavá docházka na sdíleném místě:** Ustanovení § 2 odst. 8 vyhlášky přímo umožňuje přijetí dvou dětí, které se budou v docházce do mateřské školy pravidelně střídát. Druhé dítě z této dvojice se pak do počtu dětí ve třídě nezapočítává. V takovém případě by se kapacita třídy snížila z původních 23 na 21 dětí, přičemž obě děti mladší 3 let by mohly do školky střídavě docházet.

- **Postupné přijetí:** Další variantou je přijmout jedno dítě na plný rozsah docházky a druhé dítě přijmout k docházce až v okamžiku, kdy dovrší 3 roky věku.

Pokud jsou do třídy přijaty dvě děti mladší tří let, celková kapacita třídy se ze zákona snižuje o 4 místa (v tomto konkrétním případě z 23 na 19). Využití institutu „střídání dětí“ dle vyhlášky je však efektivní cestou, jak vyhovět rodičům i při naplněné kapacitě, neboť se pro účely naplněnosti započítává pouze jedno „sdílené“ místo.

Danou situaci lze tedy řešit kterýmkoliv z výše uvedených postupů. Konkrétní volba závisí na rozhodnutí ředitele školy, ideálně po předchozí dohodě se zřizovatelem a rodiči, aby byl zajištěn soulad mezi potřebami rodin a reálnými provozními možnostmi školy.

Zpracoval
Dominik Hrubý
legislativní analytik SMS ČR

Březnová jízda v pojízdných kamnech: Od slivovice až po „čistý štít“ u kontrolorů

Březen, za kamna vlezem... duben, ještě tam budem. V mém případě by ta kamínka musela být jediné přenosná a na kolečkách. Březen byl totiž přesně tím měsícem, kdy si člověk říká, že „už se to snad zklidní“ – a ono ne. Naopak. Tak co jsem tedy v tento jarní měsíc všechno stihl?

Mattoni už není a data nejsou dojmy

Začal jsem stylově – potkal jsem se se zástupcem firmy Mattoni. Nepřinesli ani láhev, takže „Mattoni už asi opravdu není“ (což je vtip z devadesátek, ale třeba si na reklamu i na Českou sodu stále někdo pamatuje). Pak už to bylo vážnější. Následovalo jednání s ministrem školství o nepedagogických pracovnících a slučování škol – téma, které si zaslouží společné šetření, abychom pracovali s reálnými daty, ne dojmy. Evidentně jsme se už se svými průzkumy a dotazníky proslavili. Na naši obranu je třeba říct, že SMS ČR zastupuje své členy, tedy vás, na základě zpětné vazby potřeb z území. Aby i změny a směřování naší argumentace byly v souladu s tím, co opravdu potřebujete a řešíte. Děkuji, že si na nás uděláte čas a zodpovědně nám všechny dotazníky vyplňujete.

Naše argumentace stojí na vaší zpětné vazbě z území. Děkuji, že nám dotazníky zodpovědně vyplňujete – díky tomu víme, co v obcích opravdu řešíte a za co máme na ministerstvech bojovat.

Pět minut slávy v Senátu a chybějící židle

V březnu jsem se prakticky nezastavil. Potkal jsem se s Pavlem Drahozalem, Lukášem Vlčkem, předsedou školského výboru PSP ČR Matějem Havlem a spolu s kolegy ze SMS ČR i s náměstkyní na Ministerstvu spravedlnosti. V Senátu jsme znovu otevřeli stavební zákon. Dostali jsme svých pět minut slávy, zopakovali otázky a dostali... inu, stejné odpovědi jako pokaždé. Komunikace tedy běží, ale za skutečné připomínkové řízení bych to úplně neoznačil.

Nechyběly ani tradiční akce: Den malých obcí v Olomouci i v Praze, konference Venkov a také naše vlastní konference k novému stavebnímu zákonu. Ta ukázala, že když se téma treťí, musí se v sále přidávat židle a diskuze nekončí. Jen škoda, že nedorazili zástupci Ministerstva pro místní rozvoj. Velké díky tak patří aspoň poslanci Doležalovi, který s námi jako jediný z předkladatelů přišel debatovat.

Od slivovice k auditu bez ztráty kytičky

S ministrem vnitra jsme s kolegy ze SMS ČR probrali vzdělávání starostů, společenství obcí i hasiče. Do toho se řešily digitální technické mapy a setkání s územními partnery – stylově v muzeu slivovice. Abych se z toho všeho nezbláznil, došlo i na trochu kultury: Past na myši od Agathy Christie.

Na kamýčké radnici proběhl audit – a to bez ztráty kytičky. Stejně tak mě potěšila i kontrola NKÚ na projekt povodňového parku za 74 milionů korun. Měsíc kontroly, nulové připomínky. Radost, jako kdyby to člověk platil ze svého. Což – ruku na srdce – každý starosta tak trochu má. A ano, řešili jsme i drobnosti, jako třeba spolupráci se společností NEVAJGLUJ. I když já tedy „nevajgluju“ a vy byste taky neměli!

Byl to náročný měsíc pro mě i pro má pojízdná kamínka. Už teď jsem zvědavý, co přinese duben. Doufejme, že sluníčko, pohodu a jazz.

Petr Halada
předseda Sdružení místních samospráv ČR

SMSČR
Sdružení místních samospráv ČR

CELOSTÁTNÍ KONFERENCE

17. září 2026

KARLOVY VARY

VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽE SOBĚSTAČNÁ OBEC 2100
Pro zájemce a účastníky soutěže Soběstačné obce 2100 je připraven večer
16. září 2026

Totální paralýza stavebního řízení?

Konference SMS ČR odhalila fatální trhliny v nové reformě

Reportáž

Konferenční centrum City v Praze se ve čtvrtek 26. března stalo dějištěm pravděpodobně nejbouřlivější debaty v historii SMS ČR. Zhruba 160 účastníků – starostů, úředníků, architektů, právníků i zástupců profesních komor – strávilo celý den tím, o čem by se mělo jednat v Poslanecké sněmovně: poctivou, otevřenou a věcnou diskuzí o dopadu připravované novely stavebního zákona (ST 67) na každodenní život obcí a jejich obyvatel. Verdikt zaplněného sálu byl neúprosný: stát rezignoval na osvědčené způsoby přípravy kvalitní legislativy i na komunikaci se stakeholdery, ignoruje odborníky z terénu a hazarduje s funkčností obcí. Ministerstvo pro místní rozvoj ani předkladatelé novely z hnutí ANO pozvání nakonec nepřijali.

Data hovoří jasně: obce reformu v této podobě nechťejí

Těžištěm dopoledního programu bylo představení výsledků unikátního dotazníkového šetření SMS ČR, jehož se zúčastnilo téměř 900 zástupců obcí a měst z celé České republiky. Sběr dat probíhal v únoru 2026, tedy v době, kdy se debata o novele teprve otevírala – a výsledky o to více vypovídají o skutečném stavu věcí.

Přibližně 90 % obcí odmítá výjimky z územního plánu bez účasti veřejnosti a dotčených orgánů, které vnímají jako zásadní ochranu před právními, reputačními i korupčními riziky.

Přesun územního plánování výhradně do samostatné působnosti obcí podporuje pouhých 20 % respondentů. Plnou odpovědnost za tuto agendu – včetně finančních dopadů, soudních sporů a případné trestněprávní odpovědnosti – je připraveno nést pouhých 10 % respondentů. Přibližně 90 % obcí odmítá výjimky z územního plánu bez účasti veřejnosti a dotčených orgánů, které vnímají jako zásadní ochranu před právními, reputačními i korupčními riziky.

„Reforma v současné podobě nepředstavuje posílení samospráv, ale nežádoucí převedení odpovědnosti na obce, které pro výkon této agendy nemají personální ani finanční kapacity a ani odpovídající metodiku,“ shrnul závěry průzkumu předseda SMS ČR Petr Halada.

Vedoucí legislativy SMS ČR Jindra Tužilová, která šetření zpracovala, přidala důležitý postřeh: tři čtvrtiny obcí nepovažují územní plánování za hlavní brzdu svého rozvoje. Tou jsou především nedostatek financí, složitá administrativa a komplikovanost dotačních programů, problémy s pozemky a vlastnickými vztahy. „Potíž není v tom, jak se plánuje, ale kdo plánuje. A kdo za to zaplatí,“ zdůraznila Tužilová, která novele přezdívá „lex developer“.

Kdo přišel – a kdo nepřišel

Konference se zúčastnila celá řada dotčených organizací: Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT), Česká komora architektů (ČKA), Arnika, Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů, Odborový svaz státních orgánů a organizací (OSSO) a mnozí další. Napříč všemi vystupujícími zazněla shodná frustrace: připomínky posílají, odpovědi nedostávají.

„Z pohledu přípravy komplexního pozměňovacího návrhu je alarmující, že se zúčastnění shodli na zcela nedostatečné komunikaci MMR ve věci vznesených připomínek. Ve většině případů ministerstvo vůbec nereagovalo, což jen dokládá vládní netransparentní přístup k přípravě zákona,“ vysvětlila Jindra Tužilová, vedoucí legislativy SMS ČR.

„Špatná komunikace MMR se bohužel projevila i v případě odborné konference, kdy přes naše opakovaně pozvání na ni nenašel cestu žádný z jeho představitelů. Je škoda, že postrádají odvahu postavit se před představitele obcí a měst a dalších dotčených organizací a diskutovat s nimi o tak závažné problematice,“ uvedl Petr Halada.

Územní plánování: příležitost, nebo past?

První panel moderoval Jiří Beneš, starosta Přerova nad Labem. Diskuze byla živá a místy vyhrocená – zúčastnili se jí předseda ČKAIT Robert Špalek, architekt David Mateáško z České komory architektů, Anna Vinklárková z Arniky a starostka Chýně Anna Chvojková.

Předseda ČKAIT Špalek upozornil, že hlavním problémem v povolování staveb není stavební řízení, ale právě územní plánování. Architekt Mateáško ocenil, že se o věci konečně mluví nahlas, ale pojmenoval zásadní slabinu celé situace: „Tady není ten, kdo by to měl slyšet.“

Anna Chvojková: S novelou se problém Chýně může promítnout do jakékoliv obce v České republice. Snížení byrokracie je minimální, ale tlak na starosty poroste a řízení bude trvat ještě déle.

Starostka Chýně Anna Chvojková mluvila z vlastní zkušenosti – její obec vyrostla za pár let z 600 na (budoucích) 8 000 obyvatel a ví, co znamená nekontrovaný tlak developerů na územní plán. „S novelou se problém Chýně může promítnout do jakékoliv obce v České republice,“ varovala. „Snížení byrokracie je minimální, ale tlak na starosty poroste a řízení bude trvat ještě déle.“

Roman Vodný z Prahy 6, který dříve působil deset let na ministerstvu pro místní rozvoj, popsal situaci pražských městských částí jako obzvláště kritickou: výjimky z územního plánu bude schvalovat rada hlav-

ního města, městské části budou z procesu zcela vyloučeny. „Hovoří se o posilování samospráv, ale je to jen na papíře,“ řekl.

Anna Vinklárková z organizace Arnika připomněla, že v novele zcela chybí řešení dostupného bydlení, požadavky na sídelní zeleň, adaptace na klimatickou změnu. „Všechny změny jsou ve prospěch developerů bez ohledu na potřeby a kvalitu života obyvatel. Autoři znají dobře stavební zákon, neznají ale praxi.“

Debaty se zúčastnil také předseda Asociace pro urbanismus a územní plánování Petr Durdík, jenž novelu kritizoval za chaos v kompetencích: „Místo, aby se podařilo oddělit státní správu a samosprávu, opět se to zmatlalo.“ Podle něj změny znevýhodní malé obce a nahrávají korupci. Proces schvalování bez připomínek označil za zcela nedořešený: „Nakouslo se to, nedokouslo, ale práce platná, málo platná.“

Stavební řízení: odejdou úředníci, zůstanou problémy

Druhý panel moderovala Jindra Tužilová. Věnoval se reformě stavebního řízení a personálním kapacitám systému. Čísla, která zde zazněla, jsou alarmující.

Šárka Homfray z Odborového svazu státních orgánů a organizací přinesla vlastní data: pouhá třetina stávajících úředníků by přešla do nového systému, ostatní by odešli jinam nebo do důchodu, přičemž 80 % z nich počítá s odstupným. „Lidé se bojí přejít zejména proto, že si jednoznačně pohorší. A nejde jen o plat – jsou tam další položky.“

Roman Nogol ze Sdružení tajemníků upřesnil finanční dopady: nový systém přinese státu náklady 13 až 15 miliard korun. Upozornil i na přehlížené problémy – migraci dat, kybernetickou bezpečnost a 350 tisíc běžných metrů fyzických spisů. „První dva až tři roky nás čeká totální paralýza stavebního řízení,“ nezasíral.

Předseda České komory architektů Jan Kasl jako jediný řečník přiznal, že obecný směr reformy považuje za správný. Zároveň ale kritizoval způsob přípravy: „Ani s námi nikdo novou nekonzultoval. Chybí mi digitalizace, která je jednoznačně nejsilnějším nástrojem k rozhodování.“

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) ústy Renaty Zdařilové upozornila na nedostatečnou úpravu bezbariérovosti. Ta se zdaleka netýká pouze vozíčkářů, ale zásadně ovlivňuje kvalitu života seniorů, rodičů s kočárky i osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

Jindra Tužilová pojmenovala ještě jeden charakteristický rys návrhu – to, čemu s trochou ironie říká „optimismus“ předkladatelů. Zákon počítá s přesunem stavebních úřadů od července a funkční státní staveb-

ní správou od 1. ledna 2027, aniž by vycházel z jakékoli analýzy dopadů. „Reformují stavební úřady na základě pocitu. To, že budeme mít úřady bez úředníků a funkční digitalizace, je netrápí,“ konstatovala. Zároveň zdůraznila, že SMS ČR změnu stavebního zákona vítá – jen ne tímto způsobem. „Připomínkové řízení legislativní proces možná prodlužuje, ale vnáší do něj také žádoucí kvalitu. Pokud by se však ST67 dostal do připomínkového řízení už v prosinci, kdy byl vložen do sněmovního systému, mohl být dnes již vyřaděn a mít formu i obsah kvalitního právního předpisu,“ dodala.

Digitalizace: Národní geoportál je jako Yetti

Odpolední blok o digitalizaci přinesl možná *nejpointovanější* komentář celé konference. Legislativní analytik SMS ČR Dominik Hrubý, moderátor panelu, poznamenal o Národním geoportálu, že je jako Yetti, kterou ještě nikdy nikdo neviděl.

Lenka Mírgová, vedoucí stavebního úřadu v Teplicích, popsala každodenní realitu úředníků: nefunkční portály, systémy, které se musejí obcházet v tzv. bypassu, paralelní správní řízení vedená souběžně v digitální i papírové podobě. „Ideální by bylo, kdyby nový systém vytvořili přímo úředníci stavebních úřadů na základě svých zkušeností z praxe,“ řekla. Bohdan Urban, ředitel Digitální a informační agentury, přiznal, že digitalizace procesů postavených na správním řízení je ze své podstaty obtížná a úspěšná digitalizace musí vycházet z pohledu klienta – jednoduché formuláře, srozumitelné životní situace. „Zatím jsme od toho daleko.“

Politická debata: ANO nepřišlo, ostatní kritizovali

Závěrečný blok patřil zástupcům politických stran. Z předkladatelů novely – poslanců ANO – nepřišel nikdo. Za koalici dorazili Karel Haas (ODS), Veronika Kovářová (Piráti) a Lukáš Vlček (STAN), za předkladatele dorazil pouze poslanec za SPD Tomáš Doležal, který novou hájil.

Doležal vysvětlil logiku předkladatelů. Uvedl, že zákon byl příslibem před volbami a je potřeba ho schválit rychle, aby zbyl čas na implementaci. „Bylo by lepší, kdyby takto velký kodex byl projednáván v normálním připomínkovém řízení, ale potřebovali jsme to udělat rychle,“ řekl.

Lukáš Vlček byl více přímočarý: „Proč je předložen paskvil tak, jak je předložen? Nic z toho nevstoupí do praxe v podobě, v jaké je to napsáno.“

Karel Haas (ODS) přiznal, že způsob projednání kritizoval i uvnitř kolic, a upozornil na konkrétní rizika – například na ustanovení umožňující stavby bez napojení na veřejné komunikace nebo na otevření dveří vyvlastňování pod hlavičkou hromadného bydlení.

Je načase jednat

Konference skončila s jasným vzkazem: SMS ČR předá všechny závěry, výsledky průzkumu i záznamy z diskuzí přímo ministryni pro místní rozvoj a vládní zmocněnkyni pro implementaci stavebního zákona Haně Landové – která, stejně jako zástupci ANO, pozvání na konferenci nepřijala.

Zpráva z území je přítom jednoznačná. Obce neodmítají změnu. Odmítají změnu bez lidí, bez peněz, bez metodiky a bez dialogu. „Zákon se dotkne nejen obcí, ale i všech občanů, i těch, kteří se nechystají stavět,“ připomněl Petr Halada.

Pořadatelé a doprovodný program konference

Konferenci Reforma stavebního práva prizmatem samospráv: územní plánování, stavební řízení a digitalizace uspořádaly SMS-služby, s. r. o. V jejím průběhu se účastníkům věnovali také pracovníci Digitální a informační agentury, kteří jim dokázali pomoci se založením účtu v CAAIS a nastavením příslušných rolí, a zástupci Ministerstva vnitra, kteří starostům odpovídali na otázky týkající se přípravy komunálních voleb.

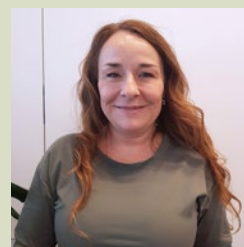

Anketa

Pocit marnosti, ale i odhodlání mluvit nahlas. Starostové z praxe varují, že roky koncepční práce na rozvoji obcí mohou být kvůli novým pravidlům během chvíle pryč. Proč vnímají aktuální legislativní proces jako „dva kroky dopředu a tři dozadu“ a co požadují po státu?

Výjimkami může být během pár let celá koncepce pryč

Eva Slavíková,
starostka obce Zdiby ve Středočeském kraji

Jak se téma konference dotýká vaší obce?

Myslím, že se dotýká všech obcí, nejen té naší – jak z pohledu územního plánování, tak z hlediska územního rozvoje, které může být za daného nastavení hodně nepředvídatelné. Velmi se obávám otevření schvalování výjimek v uzavřeném jednání rady obce. Roky pracujete na koncepčně pojatém, objektivně nastaveném územním plánu, o kterém diskutujete a snažíte se najít společenskou shodu – a pak o něj výjimkami můžete během několika málo let přijít.

Byl to dobrý nápad udělat si dnes na konferenci SMS čas?

Rozhodně ano. Člověk získá nadhled, slyší názory odborníků a uvědomí si širší souvislosti. Navíc je tu prostor pro sdílení postřehů s kolegy starosty – a jak to tady slyším, všichni máme velmi podobné pocity.

Co by mělo SMS ČR a další opomíjení aktéři nyní udělat?

Musíme dát společně a výrazně najevo, že takto legislativní proces probíhat nemůže. Pravidla nyní nastavují hlavně právníci developerů a zcela se opomíjí veřejný zájem i fungování státní správy. Chceme standardní a transparentní připomínkové řízení.

Dva kroky dopředu, tři dozadu. Ale mluvit nahlas musíme

Ondřej Pecha,
místostarosta obce Předboj ve Středočeském kraji

Co vás na projednávaném tématu nejvíc trápí?

Nejvíc nás trápí neustálá nejistota. Dopady na obce by byly obrovské – ať už jde o nárůst agendy, výdaje z rozpočtu nebo personální obsazení. My na to zkrátka nestačíme ani kapacitně, ani vědomostně. Pohybují se v komunální politice 35 let, ale kvůli neustálým změnám si připadám pořád jako na začátku.

Co vás na dnešním setkání nejvíce zaujalo?

Byla to jedna z nejživějších konferencí, co jsem zažil. Je vidět, že ty změny spadly odněkud z čistého nebe bez přípravy a všichni jsou z toho rozčarování. V tom návrhu zákona je naprosto jasně vidět byznysový základ, žádné jiné racionality tam nevidím. Je dobře, že SMS ČR mluví hlasem starostů, to teď potřebujeme.

S jakým pocitem z konference odcházíte?

S pocitem maximální marnosti. Ale co jiného můžeme dělat než to, co se dělo dnes? Musíme mluvit nahlas a nebát se říct svůj názor. V tomto ohledu jsem s průběhem konference spokojen.

Připravila Marie Macháčová

Foto: Petr Novák

Reforma stavební správy řečí čísel: 90 % obcí ji odmítá, analýza SMS ČR srovnává data z let 2021–2026

Sdružení místních samospráv ČR přináší srovnávací analýzu, která zachycuje vývoj stavební správy mezi lety 2021 a 2026. Opírá se o časově data z území a porovnává původní očekávání samospráv s jejich dnešní zkušeností celé dva roky po náběhu reformy a digitalizace.

Výsledkem není jen popis změn systému, ale především změny nálady v území. Zatímco v roce 2021 obce doufaly ve stabilizaci a zlepšení fungování stavební správy, o pět let později převládá výrazná skepse a nedůvěra.

Data ukazují, že až 90 % obcí současnou podobu reformy nepodporuje a pouze jednotky procent ji vnímají pozitivně.

Analýza zároveň ukazuje zásadní posun v tom, jak samosprávy uvažují o samotném fungování systému. Debata se již nevede o tom, kde budou úřady sídlit, ale zda na nich bude mít kdo pracovat. Nedostatek odborných pracovníků se stal hlavním limitem celého systému a postupně mění vztah mezi státem a obcemi.

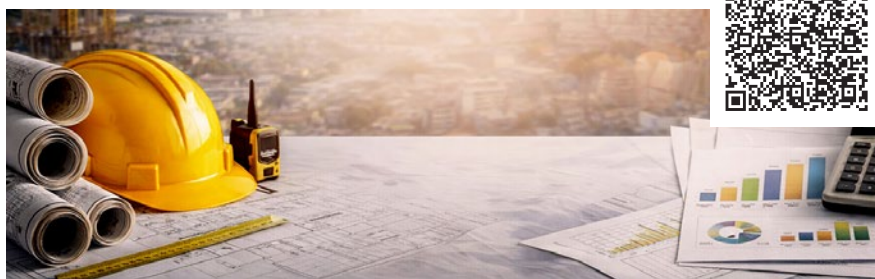
Starostové stále častěji chrání své zaměstnance a hledají pro ně uplatnění přímo v rámci samosprávy, místo aby přecházeli do státní služby. Obce se tak dostávají do přímé konkurence se státem na trhu práce. Současně mezi samotnými úředníky roste nejistota, klesá ochota ke změně zaměstnavatele a část zkušených pracovníků ze systému odchází.

Stavební správa v Česku se nachází v hluboké krizi důvěry a personálního kolapsu, kdy namísto organizační struktury představuje hlavní překážku nedostatek odborných pracovníků a neúspěšná digitalizace.

Významným tématem je také digitalizace, která měla být hlavním nástrojem zrychlení procesů. Podle zkušeností z území však často vedla k opačnému efektu – zvýšení administrativní zátěže a dalšímu tlaku na personální kapacity.

Analýza tak přináší jasné sdělení: zásadním problémem stavební správy dnes není institucionální nastavení, ale lidé.

Bez dostatečných kapacit, stabilního prostředí a důvěry v systém nelze očekávat jeho funkčnost – bez ohledu na to, jak bude formálně nastaven. Více zde:

Analýza SMS ČR: Jak samosprávy hodnotí reformu územního plánování?

SMS ČR uskutečnilo rozsáhlé dotazníkové šetření zaměřené na dopady navrhované novely stavebního zákona (ST 67). Tato reforma představuje mimo jiné jeden z nejzásadnějších zásahů do systému územního plánování v moderní historii České republiky.

Mezi její zásadní pilíře patří přesun územního plánování do výlučné samostatné působnosti obcí, oslabení závaznosti stanovisek dotčených orgánů či nové vymezení zastavitelných území.

Hlavní závěry části týkající se územního plánování zde:

VÝZVA PRO STAROSTY: Jak dopadly zápisy ve vaší obci? Sdílejte s námi výsledky, ať víme, kde je největší problém

V souvislosti s nově nastavenou povinností obcí hradit rodičům péči v případě, že se dítě nepodaří umístit do mateřské školy ani dětské skupiny, bychom vás rádi požádali o vyplnění krátkého dotazníku k průběhu a výsledkům letošních zápisů. Zajímá nás, kde se aktuálně objevují převisy žádostí, zda očekáváte odvolání ze strany rodičů a jakým způsobem plánujete situaci řešit – včetně toho, zda máte možnost nabídnout alternativu, například umístění do nespádové mateřské školy nebo dětské skupiny.

Stát přenáší další odpovědnost na obce. Abychom mohli efektivně hájit vaše zájmy při jednáních o financování a kapacitách, potřebujeme znát tvrdá data z letošních zápisů. Prosíme o pět minut vašeho času na vyplnění dotazníku.

Chceme co nejlépe porozumět tomu, kde je v České republice problém největší, v jakých oblastech a regionech se nejvíce projevuje, a to i v době, kdy je porodnost na historickém minimu. Vaše zkušenosti a data z praxe jsou pro další kroky i jednání se státem zásadní, a proto si velmi vážíme vašeho času i sdílených informací.

Legislativní oddělení SMS ČR

DOBRÁ PRAXE NAŽIVO: Praktický webinář radí, jak získat oprávnění k provozu dětské skupiny

Portál zastupitele

Jak správně nastavit fungování nově vybudované dětské skupiny? Jak postupovat při výběru personálu, tvorbě vnitřních pravidel nebo nastavení standardů kvality tak, aby obec dosáhla na státní podporu? Sekce vzdělávání ve Sdružení místních samospráv ČR nyní nabízí odpovědi prostřednictvím praktických webinářů, které vznikly v reakci na aktuální potřeby stovek obcí. Podle dat Ministerstva práce a sociálních věcí vzniká v rámci Národního plánu obnovy 515 nových skupin s kapacitou přes 8 600 míst.

Videa k příkladům dobré praxe a prezentace najdete zde:

Zatímco stavební fáze mnoha projektů končí, zástupci samospráv nyní čelí praktickým výzvám. Proces od registrace služby až po zajištění stabilního financování je pro řadu radnic novou zkušeností. „Mnoho obcí, které již dětskou skupinu vybudovaly, nyní řeší její nastavení v praxi – od výběru personálu přes nastavení fungování až po tvorbu standardů kvality,“ uvádí Adéla Palíšková ze sekce vzdělávání SMS ČR, která se rozhodla zpřístupnit metodické vedení i pro ty, kteří se nemohli v dubnu zúčastnit přímého přenosu.

Registrace probíhá výhradně elektronicky

Základním předpokladem pro legální provoz je získání oprávnění a zápis do evidence poskytovatelů, který provádí Úřad práce. Celý proces je v současnosti plně digitalizovaný a žádosti se podávají výhradně prostřednictvím aplikace MPSV, k níž resort vydal podrobnou uživatelskou příručku a metodické materiály.

Samotná žádost musí obsahovat řadu povinných příloh, které prokazují připravenost zřizovatele:

- **Právo k užívání prostor:** Pokud je obec vlastníkem nemovitosti, úřady si údaj ověří v katastru samy.
- **Bezpečnost a hygiena:** Nezbytné je doložit dokumentaci od autorizované osoby v oblasti požární bezpečnosti a kladné závazné stanovisko krajské hygienické stanice.
- **Pojištění a bezúhonnost:** Žadatel musí doložit pojištění odpovědnosti za způsobenou újmu a bezúhonnost odpovědných osob.
- **Financování:** Součástí je popis materiálního zajištění a v případě příspěvkových organizací také souhlas zřizovatele.

Zkušenosti z praxe i metodické vedení

Webináře nabízejí zástupcům samospráv nejen metodické vedení pod záštitou expertů z MPSV, ale i konkrétní příklady z terénu. Program doplňují reportáže z obcí, které již dětské skupiny úspěšně provozují a sdílejí své zkušenosti s nastavením vnitřních pravidel a standardů kvality.

Podle SMS ČR není proces založení pouze formální administrativou, ale prověřením schopnosti zajistit bezpečnou péči. Pro obce se však jedná o investici s dlouhodobým přínosem pro stabilitu místního trhu práce i spokojenost obyvatel.

- 1) Informace naleznete zde: [Postup při založení dětské skupiny | MPSV](#)
- 2) Vstup do elektronické aplikace zde: [Dětské skupiny – přihlášení](#)
- 3) Uživatelská příručka k aplikaci ke stažení zde: [Dětské skupiny | MPSV](#)
- 4) Dotazy je možné posílat přes helpdesk: [Helpdesk \(nový\) | MPSV](#)

PŘEHLED PLÁNOVANÝCH VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ

Datum a čas	Typ akce	Název a téma
14. 4.	14:00	Webinář Dobrá praxe naživo: Dětské skupiny
15. 4.	09:00	Seminář Akcelerační oblasti (Benešov)
4. 5.	09:00	Webinář Dobrá praxe naživo: Komunální volby
13. 5.	13:00	Webinář Dobrá praxe naživo: Komunální volby
26. 5.	09:00	Webinář Dobrá praxe naživo: Toulavá zvířata v obci
4. 6.	09:00	Webinář Canva pro starosty
8. 6.	15:00	Webinář Dobrá praxe naživo: Toulavá zvířata v obci

Bližší informace naleznete zde: [Portál zastupitele](#)

Účast na konferenci potvrdili:

- Alena Schillerová, ministryně financí
- Zuzana Mrázová, ministryně pro místní rozvoj
- Vladimír Píkora, předseda rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny
- Jiří Rusnok, ekonom a politik
- Jaroslav Sixta, místopředseda ČSÚ

Druhý ročník Finanční konference SMS ČR se uskuteční 26. listopadu 2026 v konferenčních prostorách Hotelu DUO na Praze 9. Na účastníky znovu čeká nabitý program plný aktuálních témat a zajímavých osobností a jako tradičně také bohaté občerstvení. O zahájení registrace vás budeme včas informovat na kanálech SMS ČR.

Chci, aby obce nebyly jen turistickým skanzenem, ale živým domovem se všemi službami

Ve čtvrtém díle seriálu *Tváře předsednictva* vám představujeme ženu, která je se svou rodinou spjata celým životem. Jaroslava Mikáčová, starostka jihomoravského Strachotína, v samosprávě působí úctyhodných dvaadvacet let. Přes pozici místostarostky se vypracovala do čela obce u Novomlýnských nádrží a následně i do celostátního předsednictva SMS ČR. V otevřeném rozhovoru popisuje, proč je pro ni prioritou dostupnost lékařů na venkově, jaké pasti skrývá nový stavební zákon a proč je pro ni práce pro obec „nekonečným příběhem“, který ji přesto každé ráno znovu motivuje.

V rozhovoru se mimo jiné dočtete:

- **Dvě dekády v samosprávě:** Jak se změnila role starostky a proč ji i po letech baví řešit každodenní problémy sousedů.
- **Boj za služby na venkově:** Od úspěšného návratu pošty do obce až po snahu udržet v regionech praktické a dětské lékaře.
- **Turismus vs. klidný domov:** Jak najít rovnováhu v obci, která je magnetem pro vinařskou turistiku, ale musí zůstat místem pro život.
- **Zelené investice:** Proč Strachotín vysazuje 30 tisíc metrů čtverečních větrných větrníků a jak bojuje s větrnou erozí.
- **Srdcaři ve vedení:** V čem tkví tajemství úspěchu v soutěži Vesnice roku.

Kdy a čím vás naposledy někdo vyvedl aprílem?

(smích) Je to asi ten letošní 1. duben. Právě v tento den budu oddávat jeden cizí pár. Vůbec je neznám, prostě zavolali, že chtějí svatbu ve Strachotíně, protože je to u nás hezké. Místo obřadu prý mám vybrat já, oni jen přijedou. Nejdřív jsem si myslela, že si ze mě někdo dělá legraci a chce mě nacytat, ale mysleli to vážně. Chtějí se vzít na apríla, protože jim to prý nikdo neuvěří.

A teď už vážně – co pro vás osobně znamená být součástí celostátního předsednictva? Liší se vaše současná praxe ve sdružení od představ, které jste měla v době své kandidatury?

Určitě se liší. Netušila jsem, co všechno SMS ČR obcím reálně nabízí a čím vším se dokážeme do hloubky zabývat. Překvapil mě ten obrovský dosah na celostátní politiku. Jsme rovnocennými partnery při vyjednáváních o zákonech i pozměňovacích návrzích. V osobní rovině jsem

v předsednictvu potkala lidi vzdělané, pracovitě a v dobrém slova smyslu „všeohospodné“.

Jako členka předsednictva máte vhlad do celostátní politiky. Co je podle vás nyní v dubnu tím nejpálčivějším tématem, které starosty trápí bez ohledu na velikost obce?

Je to složitost legislativy a byrokracie, která nám bere čas na skutečný rozvoj. Ať už jde o stavební řízení, dotace nebo digitalizaci. Shrnuła bych to tak, že obce mají nést stále větší odpovědnost, ale nemají na to dost peněz ani jasná pravidla. No a pokud chcete jedno konkrétní téma na tento měsíc, tak je to jednoznačně nový stavební zákon.

Působíte v Pracovní skupině pro služby na venkově. Jaké konkrétní kroky v této oblasti letos prosazujete?

Opět jsme u stavebního zákona – řešíme například to, aby samoobslužné výdejní boxy byly zařazeny mezi drobné stavby, protože pro ob-

ce, které takto zajišťují služby, je současný stav jen další zbytečnou zátěží. Hlavním tématem roku je ale dostupnost praktických a dětských lékařů a péče pro seniory. A nesmím zapomenout na pošty. Do pracovní skupiny jsem se v roce 2019 dostala hlavně proto, že jsem chtěla do Strachotína vrátit poštovní služby poté, co nám poštu v roce 2016 zrušili. Podařilo se a dnes provozujeme krásnou a stoprocentně využitou Poštu Partner.

Strachotín vedete jako starostka druhé období, předtím jste byla dvanáct let místostarostkou. Co vás po více než dvaceti letech v samosprávě stále motivuje?

Já se ve Strachotíně narodila. Vidím, kam se za ty desítky let posunul a kam bych ho ještě ráda posunula já. Starosta vlastně nikdy nemá hotovo. Ráno už v hlavě chystám plány, které se během chvíle změní, a proto další ráno opět jedu nanovo. Záleží mi na tom, jak se nám tu žije. Nechci si jen doma stěžovat, co nefunguje, ale zkusím s tím něco udělat. Chci tu žít i v budoucnu, a to je ta největší motivace.

Vaše obec je známá turistikou a vinařstvím. Jak se vám daří balancovat rozvoj cestovního ruchu s klidným životem místních?

Není to vždy jednoduché. To, co je atraktivní pro turisty – hluk, doprava, pohyb lidí – nemusí být vždy příjemné pro místní. Snažíme se hledat rovnováhu. Podporujeme vinařství, protože k nám patří, ale hlídáme si, aby Strachotín zůstal domovem. Nechceme z obce udělat jen turistické centrum bez duše. Důležitá je proto komunikace jak s podnikateli, tak i s občany.

Nedávno jste mluvila o nutnosti řešit krizové situace v zemědělství, například výskyt ptačí chřipky. Jak moc tato agenda zatěžuje běžný chod malé obce?

Dokáže nás to zatížit výrazně. Musíte bleskově informovat občany i chovatele a papírování kolem krizového řízení je náročné. Na druhou stranu u nás výborně funguje koordinace se zemědělci a státní správou. Pokud lidé na místní úrovni spolupracují, dá se to zvládnout bez zásadního narušení chodu obce.

Ve Strachotíně se vám daří držet vysokou úroveň komunitního života. V čem je tajemství úspěšné „Vesnice roku“?

V opravdových srdcařích ve vedení spolků. Bez nich by to nešlo, tam není co dodat.

V profesním životě jste působila jako pedagogický asistent. Promítá se tato zkušenost do vašeho stylu vedení obce?

Dříve mě to nenapadlo, ale určitě ano. Jako asistent jste neustále zavaleni dotazy a přáními, musíte umět rychle reagovat, vyjednávat a hledat kompromis. To se mi teď v kanceláři starostky obrovsky zúročuje. Učí vás to nebýt lhostejný a být spolehlivý.

Jaké jsou hlavní investiční priority Strachotína pro nejbližší období?

Největším projektem je rozšíření sportovního areálu – vedle fotbalového hřiště vyrostou nové multifunkční hřiště a skatepark. Také nás čeká nová komunikace a chodník v ulici Příční. Velkou radost mám z environmentálních projektů. V rámci komplexních úprav vysazujeme

nové větrolamy na ploše asi 30 tisíc metrů čtverečních, abychom bojovali s větrnou erozí.

Kdybychom za vámi do Strachotína přijeli, kam byste nás vzala, abychom pochopili duši vaší obce?

Asi čekáte Sklepní uličku, ale než bychom tam došli, vzala bych vás kolem Strachotínského rybníku a Novomlýnské nádrže až k vodní ploše Sajlovka. Jsme z poloviny obklopeni vodou, v historii jsme trpěli záplavami a voda k nám prostě patří. U přehrady bychom zavzpomínali na původní lužní lesy a Sajlovka by nám připomněla naše kořeny i moje dětství. Tam je naše duše.

Tak to zní jako lákavý tip na výlet. Děkuji za něj i za rozhovor!

Marie Macháčová

SMS ČR a slovenský ZMOS prohloubí spolupráci

Zástupci Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) a Združení miest a obcí Slovenska (ZMOS) se v úterý 31. března dohodli na prohloubení vzájemné spolupráce. Výsledkem bilaterálního jednání v Praze je shoda na přípravě společného memoranda, které definuje důležité priority obou organizací. Hlavním cílem chystaného dokumentu je posílení česko-slovenské vzájemnosti na úrovni samospráv. Mezi stěžejní témata patří zejména udržitelnost venkova a zajištění dostupnosti veřejných služeb v regionech. Delegace vedené předsedou SMS ČR Petrem Haladou a předsedou ZMOS Jozefem Božikem potvrdily, že obě země čelí v oblasti samosprávy podobným výzvám.

Kybernetický útok není strašák pro korporace, ale realita i pro „Lhotu“. Náměšť nad Oslavou je jen špičkou ledovce

Hackerský útok na radnici v Náměšti nad Oslavou 1. dubna opět otevřel otázku, jak jsou české obce připraveny na digitální hrozby. Mnoho starostů se domnívá, že pro hackery nejsou zajímaví, opak je ale pravdou – jsou nejsnazším cílem. Jak zabezpečit obec i s minimálním rozpočtem a bez vlastního IT týmu? Pavel „Spajk“ Matějčíček v kuloárech krajských shromáždění SMS ČR radí starostům jasně: „*Nezačínajte nákupem drahých krabic, začněte inventurou a jednou stránkou A4 s krizovým plánem.*“

Starosta malé obce má na stole tisíce priorit – od odpadů po dotace na školku. Proč by měl věnovat čas a peníze zrovna kyberbezpečnosti? Je to skutečně reálná hrozba pro „Lhotu“, nebo jen strašák pro velké korporace?

Protože obec dnes není jen úřad s razítkem, ale taky malá digitální firma. Má e-maily, účetnictví, spisovnou službu, Czech POINT, osobní údaje občanů, komunikaci se školou, technickými službami i dodavateli. A útočníkovi je v zásadě jedno, jestli útočí na ministerstvo nebo na Lhotu. On si nevybírám podle velikosti obce, ale podle toho, kdo je nejsnazší cíl.

U malé obce bývá problém právě v tom, že nemá vlastní IT tým, všechno často stojí na jednom správci nebo externistovi a bezpečnost se odsouvá, protože „teď hoří něco jiného“. Jenže kyberútok pak neznamená jen problém pro počítače. Znamená zavřený úřad, nedostupné dokumenty, výpadek služeb a často i dost drahou obnovu. Takže kyberbezpečnost není luxus navíc. Je to dnes stejná základní provozní povinnost jako zamýkat budovu nebo mít pojištění.

Tady jeden aktuální případ:

V poslední době objíždíte krajská shromáždění SMS ČR a mluvíte v řadě starostů a starostek. Co je ta jedna věc, u které vidíte, že je páli nejvíc? A co jim v kuloárech radíte jako úplně první krok, když za vámi přijdou s obavou: „My na to IT nikoho nemáme, co máme vlastně dělat?“

Nejčastější obava je úplně jednoduchá: „My na to nikoho nemáme.“ A s tím souvisí druhá věta: „My vlastně ani nevíme, co všechno máme chránit.“ To je podle mě ještě častější.

A tady je jádro problému. Ne že by starostové byli lehkomyšlní. Spíš často nevědí, kde začít, a mají pocit, že kyberbezpečnost je drahá, složitá a jen pro velké organizace.

V kuloárech jim říkám jako první věc: nezačínajte technologiemi, začněte přehledem. Sepište si tři jednoduché seznamy: co všechno v obci používáte za systémy a služby, kdo k nim má přístup a kdo je za co odpovědný. V tu chvíli totiž většina obcí zjistí, že nemá problém jen s bezpečností, ale už i s pořádkem. A bez pořádku nejde dělat bezpečnost.

Druhý krok je ověřit, jestli máte funkční zálohy a jestli je umíte obnovit. A třetí krok je nastavit úplné minimum: silná hesla, vícefaktorové ověření, aktualizace a jasný kontakt na někoho, komu se volá při incidentu. To je mnohem důležitější než nakoupit drahou krabici, které nikdo nerozumí.

Představme si černý scénář:

Starosta přijde do práce, zapne počítač a tam svítí nápis, že jsou všechna data zašifrovaná a úřad chce výkupné.

Co má v tu první minutu udělat?

V první minutě platí jediné: zastavit šíření a nepanikařit.

To znamená: odpojit napadený počítač od sítě a internetu, nevypínat ho ukvapeně, neklikat dál na nic podezřelého a okamžitě dát vědět vedení, IT správci nebo dodavateli. Když obec nikoho takového nemá, je potřeba co nejrychleji aktivovat někoho, kdo incident převzme odborně – jsou na to specializované firmy.

Co naopak rozhodně nedělat?

Neplatit hned výkupné, nesnažit se to „nějak proklikat“, nemažte stopy a nezačínajte chaoticky přepojovat ostatní počítače. Úplně nejhorší je dělat, že se nic nestalo, a doufat, že to samo zmizí – i to jsme viděli. V tu chvíli totiž běží čas a útok se může šířit dál.

Prakticky bych to vzal takto: izolovat zařízení, zachovat důkazy, ověřit, co je zasažené, a spustit incidentní postup. Kdo má připravený jednoduchý krizový scénář, ten je v obrovské výhodě. Kdo ho nemá, ten ho začíná psát ve chvíli, kdy už hoří.

Nová legislativa (NIS2) straší spoustu samospráv. Jak se na to díváte vy? Je to pro obce jen další zbytečný papír a úřední šikana, nebo je to konečně ten správný bič, který nás donutí se zabezpečit?

Je to obojí jen tehdy, pokud se to uchopí špatně.

Když se z toho udělá čistě papírové cvičení, bude to další šanon a další povinnost navíc. Ale smysl NIS2 a nového zákona není vyrobit více dokumentů. Smysl je donutit organizace, aby měly aspoň základní přehled, odpovědnosti a minimální bezpečnostní disciplínu. V českém prostředí je nový zákon účinný od 1. listopadu 2025 a NÚKIB k němu vydal pro obce podpůrné materiály; ty jsou dnes mířené hlavně na obce s rozšířenou působností.

V součinnosti se společností SMS-slужby se Pavel Matějčíček účastní krajských shromáždění SMS ČR. Souběžně rozvíjí spolupráci s pověřenci pro ochranu osobních údajů.

Za mě tedy: není to šikana, ale ani samospásné řešení. Je to tlak s jasným cílem, který říká, že kyberbezpečnost už nesmí být něco, co se řeší až po průšvih. A to je správně. Problém nebude v principu regulace, ale v tom, aby byla přiměřená, srozumitelná a obce na to měly metodickou i finanční podporu. NÚKIB ostatně sám u obcí zdůrazňuje přiměřenost opatření a u ORP zmiňuje i praktické přínosy, třeba metodickou podporu nebo lepší přístup k dotačním programům.

Kdybyste se stal na jeden den starostou a měl v rozpočtu na IT jen naprosté minimum, jaké tři konkrétní věci byste udělal jako první, aby vaše obec nebyla pro hackery „snadným cílem“?

První: udělám pořádek v přístupech.

Zkontroluji, kdo má kam přístup, zruším staré a zbytečné účty, nastavím silná hesla a všude, kde to jde, zapnu vícefaktorové ověření. To je levné, a přitom velmi účinné.

Druhý: vyřeším zálohy.

Ne jen „někam se to ukládá“, ale skutečné oddělené zálohy, u kterých vím, že je umím obnovit. Záloha, kterou jsem nikdy nezkusil obnovit, není jistota, ale slepá víra.

Třetí: nastavím jednoduchý krizový režim.

Kdo komu volá, když se něco stane. Kdo rozhoduje. Kdo komunikuje s dodavatelem. Co se odpojuje. Co se eviduje. Jedna stránka A4 může v krizové situaci zachránit víc než drahý software, který nikdo neumí používat.

Kdybych mohl přidat čtvrtou věc skoro zadarmo, byla by to osvěta lidí. Protože spousta incidentů nezačne sofistikovaným hackem, ale jedním kliknutím na špatný e-mail.

Děkuji za rozhovor! Marie Macháčová

Soběstačná obec 2100: Odstartoval nový ročník soutěže.

Obce se mohou hlásit do 31. května

Nový ročník soutěže, který je od 1. dubna otevřený všem obcím v republice a jejich příspěvkovým organizacím, se zaměřuje na projekty v kategoriích **udržitelnost, soběstačnost a inovativnost**. Přihlášení je pro všechny obce zdarma a vyžaduje jen několik jednoduchých kroků. Přihlášky lze vyplnit online na webu Soběstačná obec 2100 do 31. května 2026. Záštitu letošnímu ročníku udělil senátor Miroslav Plevný, předseda senátního Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu.

Soutěž Soběstačná obec 2100 (dříve OBEC 2030) vstupuje do šestého ročníku! Zároveň přichází s novým názvem i vizuální identitou. Ta vystihuje ambice obcí v době akcelerace pokroku v oblastech soběstačnosti, udržitelnosti i inovací. Soběstačná obec 2100 nabízí starostům a obcím praktickou platformu, jak zviditelnit konkrétní projekty v oblasti energetické soběstačnosti, adaptace na změnu klimatu a chytrých řešení.

Od „Obce 2030“ k „Soběstačné obci 2100“

Projekt OBEC 2030 má za sebou několik let podpory obcí v oblasti decentralizované energetiky, čisté mobility a péče o životní prostředí. Zkušenosti z terénu, memoranda s významnými partnery i rostoucí zájem samospráv ukázaly, že téma soběstačnosti je mnohem širší než jen elektřina a teplo.

Nový brand Soběstačná obec 2100 proto posouvá optiku od krátkodobých úspor k dlouhodobé odolnosti venkovských komunit – energetické, ekologické, potravinové, sociální i ekonomické. Není to jen kosmetická změna názvu. Jedná se o přesně mířený signál, že soutěž chce oceňovat obce, které přemýšlejí v horizontu generací, nikoli jednoho volebního období.

Smyslem soutěže není ani tak tvořit žebříčky či pořadí. Primární metou je nabídnout prostor pro sdílení praxe mezi starosty a obcemi.

O čem soutěž je

Soutěž Soběstačná obec 2100 hledá inovativní, neotřelá a odvážná řešení na českých, moravských a slezských obcích v oblastech soběstačnosti, udržitelnosti a inovací. Hlásit se mohou všechny obce, městyse i menší města, které realizují konkrétní projekt nebo ucelený balík opatření – od komunitní fotovoltaiky až po chytré hospodaření s vodou.

Komise se zaměřuje na přenositelnost řešení, zapojení obyvatel i lokálních partnerů (zemědělců, firem, spolků) a na to, zda projekt dlouhodobě posiluje samostatnost obce.

Inspirace z loňských ročníků

Inspiračí pro letošní ročník jsou pochopitelně projekty z minulých let. Mnohé z nich už dnes ukazují, jak může vypadat energeticky i klimaticky odolná obec.

- **Prosetín:** Vytvořili vlastní sušárnu odpadních kalů, čímž eliminovali náklady na jejich odvoz.
- **Žernov:** Vybudoval komunitní centrum s unikátním tepelným úložištěm.
- **Rudimov:** Provozuje obecní úřad v aktivním standardu.
- **Šumice:** Přetvořily zemědělskou půdu v biocentra s více než 90 tisíci stromy.

Malé obce jsou „laboratořemi“ moderních řešení, která si nikterak nezadají s obdobně koncipovanými projekty napříč celou Evropou.

Atlas inovativních obcí 2100

Atlas inovativních obcí je interaktivní mapa projektů českých obcí v energetice, smart village a komunitním rozvoji. Dnes čítá již několik stovek „špendlíků“ v mapě. Na tuto unikátní mapu se obec dostane jednoduše tím, že se přihlásí do soutěže. Přijaté projekty se pak stávají součástí veřejné databáze dobré praxe.

Proč má smysl se přihlásit?

Pro většinu obcí znamená cesta k soběstačnosti postupné skládání mozaiky menších kroků. Soutěž umožňuje tyto kroky zarámovat, získat odbornou zpětnou vazbu a inspirovat se u kolegů. Starostové mohou ukázat, že venkov není „brzdou“ modernizace, ale jejím přirozeným tahounem. To totiž bylo heslo prvních ročníků: „Venkov v oblasti udržitelnosti a soběstačnosti předběhne města.“

Jak se zapojit?

- **Kde:** Online formulář na sobestacnaobec2100.cz.
- **Termín:** Přihlášky je nutné odeslat do 31. května 2026.
- **Cena:** Zcela zdarma.
- **Co je potřeba:** Stručné představení projektu, cíle, výsledky a několik fotografií či odkazů.
- **Vyhlášení:** 16. 9. 2026 na Celostátní konferenci SMS ČR v Karlových Varech.

Neváhejte. To nejhorší, co se může stát, je, že nevyhrajete. Obohatíte ale naši databázi dobré praxe a umožníte ostatním se inspirovat.

Michal Svoboda
manažer platformy
Obec 2100

www.sobestacnaobec2100.cz

Zařadte se i Vy do naší databáze dobré praxe obcí ČR a soutěžte o hodnotné ceny!

sobestacnaobec2100.cz

Přihlášky do 6. ročníku
soutěže přijímáme
od 1. 4. až 31. 5. 2026
Zdarma a online

Přihlaste se online
zabere to jen 30 minut.

Detektivka pod povrchem: Jak digitalizace šetří miliony a odhaluje zapomenutá tajemství obcí

Tři otázky pro Jiřího Beneše

Pro mnohé obce představuje digitální technická mapa (DTM) především velkou administrativní výzvu a nutnost naplnit zákonné požadavky. Jiří Beneš, starosta Přerova nad Labem, však na tento proces nahlíží jako na příležitost získat nejmodernější nástroj pro správu obecního majetku. Právě o tom, jak se z teoretických dat stává praktický „rentgen obce“, s ním diskutovala Marie Macháčová v pořadu 50:50, který SMS-sloužby odvysílaly ve čtvrtek 19. března. Jiří Beneš v něm na konkrétních příkladech ukázal, jak skenovací vozy, georadary a drony pomáhají zpřesnit plánování investic a proč už v Přerově nad Labem nikdo nemusí kopat do země naslepo.

Pane starosto, v rámci digitalizace jste v Přerově nad Labem použili georadar a drony. Co nejbizarnějšího nebo nejdříve nečekaného jste pod povrchem své obce objevili – a jak moc by vás bolelo (finančně i časově), kdybyste na to narazili až rypadlem bagru?

Našli jsme například v budově školy revizní šachtu, kterou kdysi někdo prostě zabetonoval a v plánech neexistovala. Georadar nám ji ukázal bez jediného kopnutí. Kdybychom tam dělali rekonstrukci postaru, zničíme podlahy a hledáme ji týden metodou pokus-omyl.

V pořadu 50:50 jste zmínil, že „data nelžou“. Můžete uvést konkrétní příklad, kdy vám například dronové měření objemů nebo skenování sítě ušetřilo statisíce korun tím, že jste díky nim mohli dodavatelské firmě přesně doložit, kolik práce se skutečně (ne)udělalo?

Typickým příkladem je odvoz sedimentů z rybníka nebo návoz kameniva na stavbu školky. Dron naskenuje a program spočítá kubíky

s přesností na centimetry. Když pak na faktuře vidíte o 20 % vyšší objem, než kolik reálně leží na hromadě, máte v ruce neprůstřelný argument, který žádná firma neokecá.

Mnoho starostů vnímá DTM jako administrativní zátěž. Vy ale mluvíte o „rentgenu obce“. V čem se vám teď, když máte své území takto zmapované, spí jako starostovi lépe než v době „papírové“?

Spí se mi lépe proto, že už nejsme rukojmími starých, nepřesných map. Když dojde k havárii nebo plánujeme investici, vím přesně, kde a co vede. Digitalizace pro mě není tabulka v počítači, ale pojistka, že obec nepropálí peníze za zbytečné vícepráce a chyby, kterým se dalo předejít jedním kliknutím myši.

Záznam pořadu 50:50 je ke zhlédnutí zde:

„Když na faktuře vidíte o 20 % vyšší objem, než kolik reálně leží na hromadě, máte v ruce neprůstřelný argument, který žádá firma neokecá.“

Platforma Obec ON pomáhá obcím s investicemi, v přípravě jsou projekty za miliardy

Příprava veřejných investic je pro české samosprávy stále náročnější kvůli novým legislativním, energetickým i ekonomickým nárokům. Expertní platforma Obec ON proto nabízí obcím bezplatné odborné poradenství, které pokrývá celý životní cyklus projektů od záměru až po realizaci. Služba, která propojuje obce s experty do 48 hodin, již podpořila investice v řádu desítek miliard korun.

„Většina samospráv nemá vlastní odborné týmy, které by složitý proces investic zvládly,“ uvádí platforma. Prostřednictvím webu www.ObecON.cz mohou starostové zadávat požadavky na specialisty v oblasti projektového řízení, financování, veřejných zakázek či stavebního práva.

Miliardové investice do bydlení i infrastruktury

Význam poradenství dokládají statistiky: v 5 885 městech a obcích ve všech regionech ČR bylo dosud poskytnuto 3 101 konzultací. Starostové službu hodnotí průměrnou známkou 1,3. Díky této podpoře se aktuálně připravují projekty v celkovém objemu přesahujícím 170 miliard korun.

Největší podíl tvoří obecní bydlení (cca 71,3 mld. Kč), následované infrastrukturálními stavbami a veřejnými budovami (zhruba 62 mld. Kč). Dalších 40,9 miliardy korun představují rozvojové záměry připravované ve spolupráci se soukromými investory.

Zkušenosti z praxe: Čáslav i Louňovice

Positivní dopad potvrzují představitelé měst. Starosta Čáslavi Jaromír Strnad vyzdvihl pomoc při přípravě bytového projektu s využitím dotačních programů. V Kostelci nad Orlicí pomohlo poradenství s projektem na 33 bytů pro klíčové profese. Starosta Louňovic Josef Řehák pak zdůraznil důležitost podpory u komplexních akcí, jako je výstavba svazkové školy a navazujícího nájemního bydlení pro pedagogy.

Platforma se zaměřuje i na moderní trendy a metodickou podporu v oblastech jako:

- metoda Design & Build a nový stavební zákon,
- digitalizace stavebnictví (BIM) a procesy EIA,
- udržitelnost (zásada DNSH) a energetické úspory (model EPC).

Projekt Obec ON vznikl ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj v rámci Národního plánu obnovy. Jeho cílem je budovat kapacity veřejných zadavatelů v souladu s reformou veřejných investic EU. Služba je pro zástupce samospráv poskytována zcela zdarma.

Petr Ondrášek, www.ObecON.cz

Jsmo SMS-sluzby s.r.o. a samosprávám a jimi zřizovaným školám nabízíme už od roku 2018 mnohem víc než jen službu pověřence pro ochranu osobních údajů, která exkluzivně zahrnuje i přístup k newsletteru Samospráva v právu. Členským obcím Sdružení místních samospráv ČR umíme poradit v oblasti dotací a veřejných zakázek, také s vypořádáním autorských práv nebo se strategickým plánováním. Umíme provést i audit webových stránek. A co můžeme nabídnout školám? Poskytujeme pověřenecké služby, v rámci kterých zdarma vydáváme newsletter Škola v právu, zajišťujeme rovněž školskou právní poradnu. A také pro vás píšeme! Přesvědčit se o tom můžete na stránkách, které si právě prohlížíte, a na webových stránkách SMS-sluzby s.r.o. v sekci Aktuálně, kde najdete všechny naše texty v plném rozsahu. Tak nezapomeňte, SMS-sluzby s.r.o. jsou tu pro vás a vaše školy. Jsou tu k vašim službám!

Pověřenecké služby – Lenka Matějová
lenka.matejova@sms-sluzby.cz, 724 595 111
Veřejné zakázky – Michaela Jelínková
michaela.jelinkova@sms-sluzby.cz, 770 600 556
Dotací servis – Tereza Urbánková
tereza.urbankova@sms-sluzby.cz, 770 600 685
Strategické plánování – Marek Komárek
marek.komarek@sms-sluzby.cz, 725 983 171
Autorská práva jednoduše – Simona Paulíková
simona.paulikova@sms-sluzby.cz, 777 831 080
Audit webových stránek – Daniel Stuchlík
daniel.stuchlik@sms-sluzby.cz, 774 420 750
Sekretariát – Magdalena Komárková
kancelar@sms-sluzby.cz, 723 644 867

Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: Ochrana osobních údajů

Rekordní nárůst stížností a varování pro samosprávy

Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) zveřejnil výroční zprávu za rok 2025. Tento dokument opětovně poukazuje na chronické chyby správců a představuje cenné vodítko, na které oblasti by se měly úřady v nadcházejících měsících prioritně zaměřit.

Zatímco pro ÚOOÚ byl rok 2025 jubilejním 25. rokem jeho existence, pro představitele samospráv a ředitele škol znamenal především obrovský nárůst administrativní zátěže. Počet podání a stížností totiž meziročně vzrostl o rekordních 68 %. Poznatky z dozorové činnosti navíc potvrzují, že se v běžné agendě obcí i škol stále opakují chyby, které mohou zásadně narušit soukromí občanů i zaměstnanců.

Pravidelné školení jako prevence fatálních selhání

Mezi nejzávažnější kauzy roku 2025 patřil náleznost rozsáhlé dokumentace statutárního města na skládce odpadů. Kvůli fatálnímu pochybení při manipulaci skončily v komunálním odpadu správní spisy obsahující i citlivé údaje (zvláštní kategorie). ÚOOÚ v tomto případě konstatoval kumulaci hned několika pochybení: od chybějícího školení personálu přes absenci záznamů

o incidentu až po nesplnění ohlašovací povinnosti.

Přítomnost na pracovišti se nezveřejňuje

Úřad se v roce 2025 zaměřil také na praxi zveřejňování přítomnosti zaměstnanců na pracovišti prostřednictvím obecních webových stránek. Kontrolní závěry jsou jednoznačné: informace o tom, zda se konkrétní úředník právě nachází v práci, náleží do jeho soukromé sféry. Pro zajištění kvalitní veřejné služby plně postačuje zveřejnění kompetencí odborů a úředních hodin. Automatické propojení docházkových systémů s veřejným webem je tak považováno za nepřiměřený zásah do soukromí zaměstnanců.

Předat osobní údaje zřizovateli bez jasného právního důvodu nelze

Školy v uplynulém roce často chybovaly v nadměrném využívání školních informačních systémů. Úřad konstatoval nezákonnost v případech, kdy školy tyto kanály využívaly k rozesílání obecních informací o dění ve městě, které nijak nesouvisely se vzdělávacím procesem.

Dalším rizikovým bodem jsou tzv. případové konference. ÚOOÚ eviduje nárůst stížností zákonných zástupců, kteří rozporují předávání citlivých údajů o dětech externím facilitátorům, moderátorům či přímo zřizovatelům bez řádného právního titulu.

Pozor na roli obce jako zaměstnavatele

V roli zaměstnavatelů musí obce a školy dbát na zásadu minimalizace dat, zejména u biometrických docházkových systémů. Jak jsme psali již dříve, pokud organizace disponuje

méně invazivními prostředky, jako jsou čipové karty, je zpracování otisků prstů či snímků obličejů pro evidenci docházky nadbytečné a nezákonné. Pozornost vyžaduje i nábor nových pracovníků.

Úřad se také zabýval přijímacím řízením do zaměstnání. Potenciální zaměstnavatel smí od předchozích zaměstnavatelů vyžadovat reference pouze v rozsahu, který bezprostředně souvisí s budoucím pracovním poměrem.

Pozor na podvodné faktury: Terčem jsou i datové schránky obcí

Samosprávy se v roce 2025 staly terčem cílených podvodů využívajících jejich oficiální komunikační kanály. ÚOOÚ zaznamenal případy, kdy byly do datových schránek obcí doručovány falešné nabídky na zápisy do katalogových rejstříků, maskované jako zálohové faktury. Tyto aktivity nesou jasné znaky nekalých obchodních praktik.

Pozor na AI!

Do oblasti správy obcí začíná pronikat i nová legislativa upravující využívání umělé inteligence (AI). ÚOOÚ zdůrazňuje, že při nasazování modelů trénovaných na osobních údajích je nezbytné v každém jednotlivém případě prověřit, zda je model skutečně anonymní a nehrozí zpětná identifikace osob.

Výroční zpráva za rok 2025 tak opět potvrdila, že oblast ochrany dat na obcích a ve školách nabízí stále nové podněty ke zlepšování.

Lenka Matějová
koordinátorka
pověřenců
pro ochranu osobních
údajů

Energetika v rukou obcí: Od pasivního placení k vlastní soběstačnosti

Zajímá vás, jak v praxi rozjet obecní energetiku a nenechat se zaskočit cenami na trhu? V druhé polovině dubna se v Dymokurech uskuteční v rámci SMS ČR Vzdělávání seminář pod vedením zkušených lektorů Ludka Beneše a Lukáše Černíka. Čeká vás nejen teorie, ale i exkurze za oceněnými projekty.

Lud'ku, co konkrétně se účastníci na kurzu naučí?

Dostanou ucelený návod, jak dnes funguje obecní a komunitní energetika v praxi. Projdeme si legislativu, možnosti financování i konkrétní kroky, jak projekt naplánovat a spustit. Cílem je, aby si každý odnesl jasnou představu, jak vybudovat energetickou nezávislost právě u nich v obci. Bonusem bude exkurze v Dymokurech, které za své projekty získaly ocenění v soutěži *Hrdinové moderní energetiky*.

Pro koho je seminář určen? Měli by dorazit jen starostové?

Určitě ne. Komunitní energetika je týmová disciplína. Má smysl, aby se zapojili i radní, zastupitelé nebo zaměstnanci obcí, kteří mají projekty na starosti. Čím více lidí z jednoho týmu principy pochopí, tím lépe se jim pak bude spolupracovat.

Proč je podle tebe právě teď to správné téma?

Energetika už není jen o tom „mít elektřinu“. Je to o stabilitě a kontrole nad náklady. Obce se posouvají z role pasivního odběratele, kte-

rý jen platí faktury, do role aktivního hráče. Ten díky úsporám a vlastním zdrojům sám ovlivňuje, kolik bude platit přítěž.

Jak ses k tomuto tématu dostal ty a tvůj kolega Lukáš?

S Lukášem se známe roky z prostředí místních akčních skupin. Spolupracovali jsme na projektu *ENERKOM*, kde jsme tvořili manuály pro energetické komunity. Každý máme jinou specializaci – Lukáš větrnou energetiku, já fotovoltaiku. Aktuálně oba působíme jako energetičtí poradci pro obce ve Středočeském a Pardubickém kraji. Tahle kombinace zkušeností nám umožňuje nabídnout účastníkům komplexní pohled na věc.

Luděk Beneš

Rozhovor vedla Pavla Štěpánová
koordinátorka SMS ČR Vzdělávání

Energovizor: Nový pomocník pro přehlednou správu obecních energií už letos na jaře

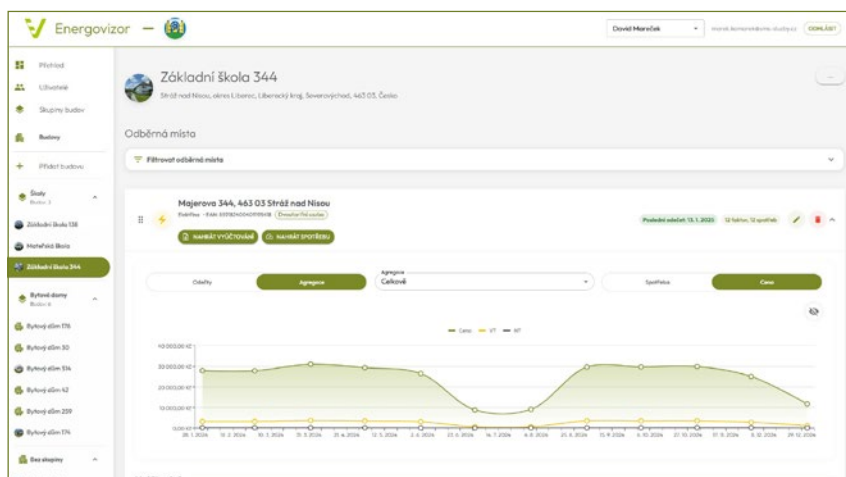
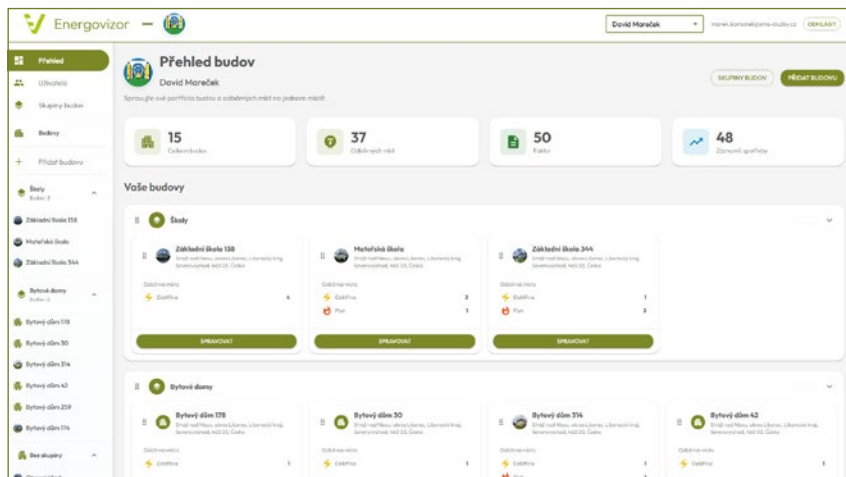
Strategické plánování

Naslouchání potřebám obcí a příprava jednoduchých řešení pro praxi patří k dobrým zvykům SMS-sluzeb, které právě nyní dokončují nástroj určený všem, kdo hledají efektivní cestu k ovládnutí energetiky. Novinka nese název *Energovizor* a její ostrý provoz bude spuštěn ještě v průběhu letošního jara.

Tento přehledný program nabídne například automatizované čtení libovolných vyúčtování za energie, přičemž v místech s chytrými elektroměry umožní dokonce přímé napojení dat z ČEZ Distribuce. Kromě uložení veškeré dokumentace na jednom bezpečném místě se v současnosti intenzivně pracuje také na revizním modulu. Ten bude automaticky hlídat pravidelné zákonné povinnosti, jako jsou revize kotlů a elektrospotřebičů nebo včasné aktualizace průkazů energetické náročnosti budov (PENB).

Konkrétní podobu a funkčnost aplikace dokládají přiložené náhledy přímo z aktuální verze programu. Zájemci, které tato novinka zaujala, si ji mohou vyzkoušet ihned – stačí se spojit s Markem Komárkem, koordinátorem strategického plánování, prostřednictvím kontaktu níže.

Marek Komárek
e-mail:
marek.komarek@
sms-sluzby.cz
tel.: 725 983 171

Past na zadavatele: Proč vás externí odborník nezbavuje odpovědnosti za chyby v zakázce?

Veřejné zakázky

Zadavatel nese plnou odpovědnost za správnost podkladů zveřejněných při vypsání veřejné zakázky. Tato povinnost trvá i v případech, kdy přípravu dokumentace musí svěřit externím odborníkům. V praxi se zadavatelé často domnívají, že za správnost podkladů ručí právě tito specialisté, a proto jejich práci již nekontrolují. To je však riskantní omyl.

Pohled ÚOHS:

Nutnost „náležitě péče“

Ačkoliv se zadavatel při přípravě specifických podkladů bez externistů neobejde, současná rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) hovoří jasně:

Od zadavatele se očekává, že bude podklady od odborníků věnovat zvýšenou pozornost a provede alespoň jejich základní kontrolu.

Pokud je podklad nesprávný a tato chyba byla rozpoznatelná při vynaložení náležitě péče (ať už na první pohled, nebo po konzultaci s jinou osobou), nese vinu zadavatel. Podle ÚOHS měl a mohl takovou nesprávnost rozeznat.

Příklad z praxe:

Projektová dokumentace staveb

Typickým příkladem jsou veřejné zakázky na stavební práce. Jím předchází vyhotovení projektové dokumentace autorizovaným projektem, která slouží jako základ pro nacenění a realizaci.

Skutečnost, že dokumentaci zpracoval expert, však nezbavuje zadavatele povinnosti jednat s náležitou péčí. Jak potvrzuje Úřad ve

svém nedávném rozhodnutí ze dne 4. 8. 2025 (č. j.: ÚOHS-29045/2025/500), zadavatel si musí před vyhlášením zakázky ověřit, zda dokumentace odpovídá jeho potřebám a zákonným požadavkům.

Úřad v Rozhodnutí konstatuje:

- Pokud bylo možné potřebu změny zjistit ještě před provedením prací (např. před odvrácením vybavení ze zdi), bylo možné tuto nutnost odhalit již před zahájením zadávacího řízení.
- Dotčené údaje měly být v takovém případě opraveny ještě v podkladech pro vypsání zakázky.

Komplikace při změnách závazku (§ 222 ZZVZ)

Správnost podkladů k veřejné zakázce souvisí s pozdějším uznáním zákonných důvodů pro změny závazků z uzavřené smlouvy. Podle § 222 odst. 1 ZZVZ nesmí zadavatel během trvání smlouvy umožnit podstatnou změnu závazku bez nového zadávacího řízení.

Pokud nastane chyba v podkladech (např. v položkovém rozpočtu), kterou bylo možné předvídat, nastává problém:

1. Nelze-li využít odst. 4 ZZVZ (limit pro změny „de minimis“),
2. a nelze-li využít odst. 6 ZZVZ (změna vyvolaná okolnostmi, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat),

pak je zadavatel povinen původní veřejnou zakázku zrušit a vyhlásit novou, případně zadat změny v novém řízení. Tento postup s sebou nese nejen finanční náklady, ale především značné prodloužení v realizaci.

Nepodceňujte přípravu

I když většina zadavatelů spěchá a nechce před vypsáním zakázky ztrácet čas, je vždy lepší věnovat maximální úsilí přípravě co nejpřesnějších podkladů. Řešení následných důsledků chybných zadávacích podmínek je v konečném důsledku mnohem časově i finančně náročnější.

Michaela Jelínková
koordinátorka
strategického
plánování

Resort životního prostředí podpoří recyklaci vody ve veřejných budovách. Rozdělí 200 milionů korun

Dotiční servis

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) chystá na polovinu června novou výzvu v rámci Operačního programu Životní prostředí (OPŽP). Cílem je podpořit projekty zaměřené na udržitelné hospodaření s dešťovou a odpadní vodou ve veřejném sektoru. Na žadatele čeká celkem 200 milionů korun, které mají pomoci s adaptací na klimatické změny a snížit spotřebu pitné vody.

Efektivní hospodaření s vodou jako priorita

Hlavním záměrem dotací je posílení retenční schopnosti území a snížení zátěže na vodní infrastrukturu. Podpora se zaměřuje na technologie pro akumulaci, úpravu, retenci a rozvod srážkových či tzv. šedých vod. Ty by měly být v rámci veřejných budov následně využívány jako užitkové, a to zejména pro:

- splachování toalet,
- závlivku městské zeleně.

Významnou aktivitou výzvy jsou systémy modrozelené infrastruktury, které propojují srážkový odtok s vegetací a vodními prvky. Mezi podporovaná opatření patří například výstavba zelených střech, výměna střešních krytin za materiály schopné akumulovat dešťovku či nahrazování nepropustných povrchů za propustné.

Výše podpory a cílové skupiny

Celková alokace výzvy je stanovena na 200 milionů korun. Míra finanční podpory se odvíjí od komplexnosti projektu:

- Až 70 % pro standardní projekty zaměřené na hospodaření s vodou.
- Až 85 % v případě propojených systémů modrozelené infrastruktury.

O dotaci mohou žádat **obce, kraje, dobrovolné svazky obcí (DSO) a další veřejné sub-**

jekty. Příjem žádostí bude probíhat do **17. prosince 2026**. Ministerstvo upozorňuje, že projekty budou hodnoceny průběžně a výzva může být uzavřena dříve při vyčerpání vyčleněných finančních prostředků.

Pomoc s přípravou žádostí

Vzhledem k administrativní náročnosti a nutnosti správného nastavení technických parametrů mohou zájemci využít odbornou pomoc. Předběžné vyhodnocení projektového záměru a kompletní servis při podání žádosti nabízejí specialisté ze společnosti SMS-slужby s. r. o.

Lucie Adamová
dotiční specialista

Středočeský kraj

Středočeský kraj má novou manažerku. Představuje se vám Radka Roskocová

Možnost působit jako manažerka pro Středočeský kraj mě od začátku zaujala a mám velkou radost, že jsem se stala součástí týmu SMS ČR. O fungování veřejné správy a o to, jak mohou instituce efektivně přispívat k rozvoji komunit, se zajímám už od středoškolských studií v oboru veřejnosprávní činnosti. Na ty jsem následně navázala studiem sociální práce a politiky.

Své profesní zkušenosti jsem sbírala v náročném, ale obohacujícím prostředí – jako sociální pracovnice jsem pomáhala lidem s duševním onemocněním i obětem vykořisťování. Tato praxe mě naučila empatii, trpělivosti a schopnosti řešit krizové situace. Zároveň jsem však zůstala úzce spjatá se svým regionem. V Nymburce se dlouhodobě podílím na aktivitách spolku Boženy a Bohoši a poslední čtyři roky jako členka sociální a zdravotní komise města usiluji o lepší dostupnost a financování sociálních služeb.

Věřím, že kombinací svých odborných znalostí a praktických zkušeností plně využiji i ve své nové roli. Těším se na spolupráci se starostkami, starosty a všemi, kterým stejně jako mně záleží na rozvoji našich regionů.

Svazkové školy: Od pilotních projektů k osvědčenému modelu

Téma svazkových škol ve Středočeském kraji se dynamicky rozvíjí. První průkopnické projekty potvrdily, že meziobecní spolupráce ve školství není pouze teoretickým konceptem, ale funkční realitou. Na tyto úspěchy nyní navazuje další vlna realizací. Obce si stále častěji uvědomují, že sdílení kapacit, investic i odpovědnosti představuje efektivní cestu k zajištění dostupného a kvalitního vzdělávání.

Inspirace z praxe

Za pilotní příklady lze označit projekty jako ZŠ Vida v Chýni či louňovický LOŠBATES, které ukázaly, že svazkové školství může fungovat nejen po organizační stránce, ale také jako silný nástroj rozvoje celého mikroregionu. Tyto projekty dnes slouží jako inspirace pro další starosty a zastupitele, kteří hledají řešení rostoucích kapacitních problémů základních škol.

Nové projekty na obzoru

Další svazkové školy se v současnosti připravují nebo rozbíhají například v Úvalech, Českém Brodě či Drahelčicích. Společným jmenovatelem těchto aktivit je snaha reagovat na demografický růst a tlak na školská zařízení. Svazkový model umožňuje obcím sdílet nejen inves-

Vizualizace školy v Úvalech

tiční náklady, ale také pedagogické zázemí a dlouhodobé strategické plánování.

Jde o zásadní trend

Z pohledu SMS ČR jde o velmi důležitý trend, který potvrzuje, že obce dokáží aktivně hledat systémová řešení tam, kde stát často reaguje se zpožděním. Svazkové školství není univerzálním řešením pro všechny regiony, ale v dynamicky rostoucích oblastech představuje jednu z mála realistických cest, jak udržet dostupnost základního vzdělávání bez zásadního zhoršení jeho kvality.

Adam Havlas
manažer SMS ČR
ve Středočeském kraji

Olomoucký kraj

Čelechovice na Hané modernizovaly zdravotní středisko za deset milionů korun

Obec Čelechovice na Hané dokončila modernizaci zdravotního střediska za téměř deset milionů korun. Rekonstrukce, která trvala od května do prosince loňského roku, umožnila zachování zubní péče v obci a zlepšení dostupnosti služeb pro imobilní pacienty. Většinu nákladů pokryla obec z vlastního rozpočtu, částkou 700 000 korun přispěl Olomoucký kraj.

Zastupitelstvo rozhodlo o odkoupení objektu do vlastnictví obce na konci roku 2023 s cílem zajistit dostupnost zdravotní péče. V budově tehdy působila pouze praktická lékařka a ostatní prostory byly nevyhovující. V rámci modernizace byla budova zateplena, osazena novými okny a připravena na budoucí instalaci fotovoltaických panelů. Nově je objekt díky bezbariérové plošině a toaletám přístupný i pro imobilní návštěvníky.

Před a po rekonstrukci

V přízemí vznikla nová klimatizovaná čekárna a oddělený prostor pro infekční pacienty. V patře obec zrekonstruovala a moderně vybavila stomatologickou ordinaci, čímž se podařilo zajistit náhradu za lékaře odcházejícího do důchodu. „Jsem ráda, že se na tomto projektu shodlo celé zastupitelstvo a že jsme díky odpovědnému hospodaření měli dostatek prostředků k jeho realizaci,“ uvedla starostka Jarmila Stawaritschová.

Obec aktuálně jedná o obsazení další opravené ordinace fyzioterapeutem. Pro zvýšení bezpečnosti byl na budovu umístěn také automatizovaný externí defibrilátor pro veřejnost.

Lucie Kořínková
manažerka SMS ČR
v Olomouckém kraji

Od legislativy po kyberbezpečnost: krajské shromáždění nabídlo témata pro dnešní obce

Krajské shromáždění SMS ČR ve Zlínském kraji, které se uskutečnilo v průběhu března, nabídlo především prostor pro sdílení aktuálních informací a praktických zkušeností z každodenního života samospráv. Program byl sestaven tak, aby pokryl široké spektrum oblastí, jež mají bezprostřední dopad na fungování obcí.

Od legislativy po životní prostředí

Diskuse se zaměřila na konkrétní nástroje, jako jsou možnosti mediace a prevence v obcích. Významný blok byl věnován ochraně životního prostředí, konkrétně problematice pálení, nakládání s textilním odpadem a dalším souvisejícím povinnostem. Účastníci se rovněž seznámili s novinkami z portfolia SMS-slужeb s.r.o. a s důležitými legislativními změnami, které samosprávy v nejbližší době čekají.

Budoucnost a bezpečnost samospráv

Cennou část programu tvořila témata orientovaná na budoucnost, mezi která patřily možnosti využití obnovitelných zdrojů energie a jejich konkrétní přínosy pro obecní rozpočty i soběstačnost. Diskutovalo se také o postupech při převodech nepotřebného státního majetku a o stále palčivější otázce kybernetické bezpečnosti, jejíž význam v současné době roste i pro menší obce. Právě propojení těchto odborných informací s je-

jich praktickými dopady na každodenní práci starostů a starostek se ukázalo jako jedna z největších předností celého setkání.

Prezentace vystupujících jsou k dispozici na webu krajského sdružení.

Marian Moudřík
manažer SMS ČR
ve Zlínském kraji

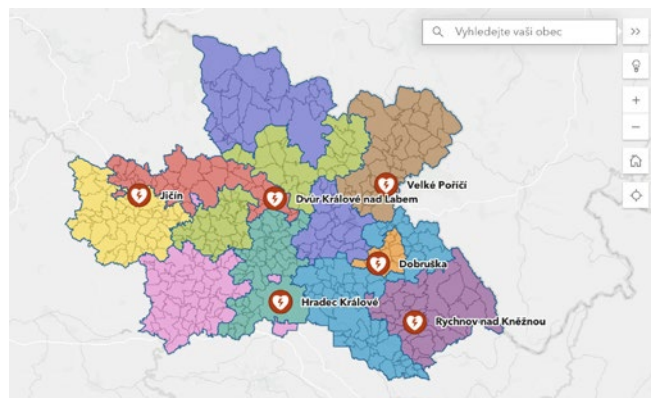

Královéhradecký kraj

Energie pod kontrolou a zdarma: Obce v kraji mohou nově využít expertní poradce

Samosprávy v Královéhradeckém kraji mají od letošního roku k dispozici spojence v oblasti energetiky. Nově zřízené Energetické konzultační a informační místo (EKIM) nabízí obcím bezplatné odborné poradenství, které jim pomůže zvládnout rostoucí nároky na energetické hospodářství i legislativu.

Cílem projektu je poskytnout městům a obcím v regionu systematickou podporu. V terénu již působí několik energetických manažerů, z nichž každý má na starost konkrétní spádovou oblast. Starostové a zastupitelé si mohou svého přiděleného poradce snadno dohledat na webových stránkách www.cirihk.cz/ekim/energetika.

Od analýzy až po realizaci investic

Služby EKIM jsou navrženy tak, aby pokrývaly kompletní cyklus energetického řízení. Energetičtí manažeři jsou připraveni obcím asistovat v následujících krocích:

- **Analýza a identifikace potřeb:**
Zhodnocení aktuálního stavu energetiky v dané obci.
- **Investiční příprava:**
Pomoc s plánováním a realizací úsporných opatření.
- **Management a legislativa:**
Odborný dohled nad projekty a soulad s aktuálními předpisy.

Podpora pro malé i velké obce

Ačkoliv projekt primárně cílí na obce I. a II. stupně, které často nedispoují vlastními energetickými experty, konzultační podporu mohou plně využít i obce s rozšířenou působností (ORP). Vedle přímého poradenství se projekt zaměřuje také na vzdělávací a osvětovou činnost pro zástupce samospráv.

Pro bližší informace či doporučení konkrétního manažera pro vaši obec se lze obracet na hlavní kontaktní osobu projektu, kterou je Lenka Bacovská (e-mail: bacovska@cirihk.cz).

Kateřina Pourová
manažerka SMS ČR
v Královéhradeckém kraji

Jihočeský kraj

Krajské shromáždění v Česticích nabídlo inspiraci i odborné informace

Poslední březnový den se v prostorách zámku v Česticích uskutečnilo krajské shromáždění SMS ČR, kterého se zúčastnilo více než 70 zástupců obcí. Program se zaměřil na aktuální témata samospráv, sdílení dobré praxe i inspiraci ze soutěže Vesnice roku.

Po úvodním zahájení následoval blok věnovaný novinkám letošního ročníku soutěže Vesnice roku, na který navázaly prezentace oceněných obcí – držitelů jednotlivých stuh, které představily své zkušenosti, úspěšné projekty a přístupy k rozvoji obce.

Přínosné bylo vystoupení Romany Vačkářové, která starostům názorně představila zajímavosti v digitální technické mapě a GIA, včetně možností rozšíření o další prvky, například stromy či lavičky. Legislativní novinky přiblížil analytik SMS ČR Dominik Hrubý. Jana Němcová z Krajské hygienické stanice ve svém vystoupení shrnula vše, co by měl zřizovatel vědět o tématu školního stravování.

Setkání zakončil společný oběd a komentovaná prohlídka obce Čestice. Akce opět potvrdila význam podobných setkání pro sdílení zkušeností a spolupráci mezi obcemi.

Milada Troblová
manažerka SMS ČR
v Jihočeském kraji

měřilo na sdílení zkušeností napříč obcemi. „Program propojil profesní růst s tématy osobní regenerace, která jsou pro ženy ve vedoucích pozicích podstatná,“ uvedli organizátoři.

V bloku věnovaném veřejnému prostoru představil autor Ondřej Kobza koncept prvků, které mají do obcí vnášet společenský život. Odborná část se věnovala také prevenci onkologických onemocnění s organizací Bellis nebo duševnímu zdraví a problematice úzkosti v diskuzi s psycho-terapeutem Michalem Raszkou.

Krajská manažerka Dagmar Novosadová představila účastnicím aktuální aktivity SMS ČR a možnosti podpory pro členské obce. Program doplnila prohlídka hostitelského města a návštěva střediska sociálních služeb. Podle pořadatelů je cílem těchto pravidelných setkání posílit spolupráci žen v samosprávách a poskytnout jim podporu při výkonu jejich funkcí.

Dagmar Novosadová
manažerka SMS ČR v Moravskoslezském kraji

Krajské shromáždění se koná 19. května v Úvalně. Tématem bude zákon o právu na digitální služby

Povinná digitalizace obecních agend a kybernetická bezpečnost budou hlavními tématy krajského shromáždění SMS ČR v Moravskoslezském kraji. Setkání zástupců měst a obcí se uskuteční 19. května v Úvalně na Bruntálsku.

Hlavní odborný blok se zaměří na implementaci zákona o právu na digitální služby. Ten obcím ukládá povinnost poskytovat od 1. února 2027 veškeré agendy, včetně místních poplatků nebo žádostí o kácení dřevin, v digitální podobě. Cílem je zavedení interaktivních formulářů, které budou využívat ověření identity občana například prostřednictvím bankovní identity. Na shromáždění vystoupí zástupci Digitální informační agentury (DIA), kteří představitelům samospráv pomohou s registrací do nezbytných systémů.

Dalším důležitým tématem bude ochrana obecních dat před útoky. Odborníci se zaměří na prevenci proti phishingovým kampaním cíleným na zaměstnance úřadů a na praktické kroky k zabezpečení obecních sítí s ohledem na omezené rozpočty menších sídel.

Kromě technických a bezpečnostních témat shromáždění projedná aktuální legislativní změny a vnitřní agendu SMS ČR v regionu. Program akce zakončí prohlídka hostitelské obce Úvalno.

Dagmar Novosadová
manažerka SMS ČR
v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj

Setkání, která mají smysl: Od ženské inspirace po kybernetickou bezpečnost obcí

Odborný rozvoj žen v regionální politice, kybernetická bezpečnost i prevence zdraví byly tématy dvou denního setkání, které v polovině března uspořádala ve Frýdlantu nad Ostravicí Místní akční skupina (MAS) Frýdlantsko-Beskydy. Akce se zúčastnily starostky, místostarostky a další představitelky samospráv z Moravskoslezského kraje.

Setkání, které se konalo pod záštitou poslankyně Michaely Šebelové a za finanční podpory Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR), se za-

Plzeňský kraj

Vyřazené sanitky v Plzeňském kraji nově využijí dobrovolní hasiči

Co jednomu doslouží, může jinde ještě dobře posloužit. V Plzeňském kraji to aktuálně potvrdil příklad vyřazených sanitek, které nově zamířily k dobrovolným hasičům.

Dvě vozidla, která už krajská zdravotnická záchranná služba nevyužívala, převzaly jednotky dobrovolných hasičů na Domažlicku a Plzeňsku-jihu. Pro hasiče přitom nejde o žádnou „druhou ligu“, ale o praktickou techniku, kterou efektivně využijí při výcviku, soutěžích, práci s mládeží nebo přepravě potřebného vybavení.

Plzeňský kraj tím navazuje na osvědčenou praxi, kdy vyřazený, ale stále funkční majetek nabízí organizacím působícím ve veřejném zájmu. Dobrovolní hasiči jsou toho ideálním příkladem – stojí na nich velká část bezpečnosti v obcích a každá podobná pomoc se v jejich náročné službě počítá.

Roman Svoboda
manažer SMS ČR
v Plzeňském kraji

Ústecký kraj

Univerzitní vzdělání míří do Šluknovského výběžku: V Krásné Lípě se bude učit podnikání

Již přes 30 let je Děčín „zemí zaslíbenou“ pro univerzitní vzdělávání. Pracoviště ČVUT v Děčíně dlouhodobě nabízí vysokoškolské vzdělání v oblasti dopravy. Na Děčínsko ale míří také Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. V Krásné Lípě plánuje otevřít obor zaměřený na podnikání.

Memorandum o partnerství a spolupráci, které město Krásná Lípa nedávno uzavřelo s Fakultou sociálně-ekonomickou ústecké univerzity, přináší do regionu historický zlom. Šluknovský výběžek se tak poprvé dočká vlastního univerzitního vzdělávání. Podle senátora Zbyňka Linharta tomuty úspěchu předcházely tři roky intenzivních příprav, na které nyní naváží nezbytné akreditační a organizační kroky. Výsledkem bude moderní studijní program postavený na úzkém propojení teorie s reálnou praxí.

Krásná Lípa ale byla už v minulosti dočasným univerzitním městem. Ve svém kulturním domě totiž v roce 2021, v době, kdy svět sužovala neutešená pandemická situace, umožnila online přednášet dvěma vysokoškolským učitelům z Univerzity Karlovy. Nyní se nejen Krásná Lípa, ale celé Šluknovsko dočká plnohodnotné výuky, která otevře nové možnosti více než 50 tisícům obyvatel Šluknovska.

Marek Komárek
manažer SMS ČR
v Ústeckém kraji

Kraj Vysočina

Starostové čerpali inspiraci pro soutěž Vesnice roku, seminář hostil loňský vítěz

Zástupci samospráv se v úterý 24. března v Dolním Městě seznámili se strategiemi pro úspěch v soutěži Vesnice roku 2026. Motivační seminář v obci, která loni zvítězila v krajském kole, nabídl praktické rady k přípravě přihlášek i prezentaci projektů před hodnotící komisí.

Program setkání se zaměřil na sdílení zkušeností zástupců úspěšných obcí z předchozích ročníků. Účastníci diskutovali o konkrétních příkladech dobré praxe, od zapojení místních obyvatel do rozvoje obce až po efektivní komunikaci realizovaných investic. Součástí akce byla také komentovaná prohlídka vítězného Dolního Města, kde si představitelé obcí prohlédli oceněné projekty v terénu.

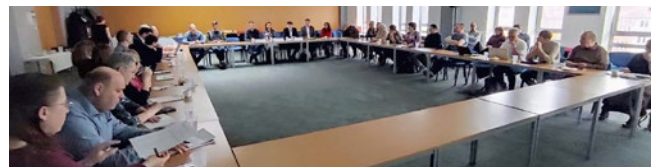
Soutěž Vesnice roku má za cíl povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova a ukázat rozmanitost tradic i moderních řešení v regionech. Uzávěrka přihlášek pro letošní ročník je stanovena na 30. dubna. Půjdete do toho letos i vy? Přihlášky do soutěže najdete zde: <https://vesniceroku.cz/prihlaska/>

Marcela Syrová
manažerka SMS ČR v Kraji Vysočina

Obce na Vysočině mohou zdarma využít experty na energetické úspory

Kraj Vysočina spustil systém bezplatného energetického poradenství pro obce I. a II. typu. Sedm sdílených energetických manažerů má menším samosprávám pomoci se snížením nákladů, zavedením energetického managementu i přípravou projektů obnovitelných zdrojů. Projekt, na který kraj získal podporu z Národního programu Životní prostředí, funguje od začátku letošního roku.

První zájemci z řad starostů se již seznámili s postupem prací na informačním semináři. Spolupráce začíná takzvanou pasportizací, tedy podrobným zmapováním energetického hospodářství obce. Výsledná zpráva o spotřebách slouží jako podklad pro návrh konkrétních úsporných opatření a dlouhodobé plánování investic.

Sdílení manažerů poskytují obcím odborné konzultace také v oblasti komunitní energetiky, finančního modelování a přípravy veřejných zakázek. Cílem kraje je posílit energetickou soběstačnost menších sídel, která často nemají vlastní kapacity na odborný management. Zájemci o službu se mohou registrovat na krajském telefonním čísle 564 602 887.

Marcela Syrová
manažerka SMS ČR
v Kraji Vysočina

Zástupci SMS ČR jednali s hejtmánem o stavebním zákoně i společenství obcí

O dopadech stavebního zákona, kyberbezpečnosti i problematice společenství obcí jednali koncem března zástupci krajského předsednictva Sdružení místních samospráv ČR s hejtmánem Pardubického kraje Martinem Netolickým. Pardubický kraj zůstává spolu s Karlovarským posledním regionem, kde zatím nový institut společenství obcí nevznikl.

Hlavním tématem diskuse byla novela stavebního zákona a zákona o obcích v každodenní praxi samospráv. Představitelé SMS ČR a kraje se věnovali také otázce odměňování neuvolněných starostů a roli místních akčních skupin v nadcházejícím dotačním období.

Pardubický kraj zatím společenství obcí nepodporuje, hejtmán preferuje stávající svazky

Významnou část jednání tvořila debata o společenstvích obcí, jejichž vznik umožňuje novela zákona o obcích za účelem sdílení úředníků či služeb. Hejtmán Netolický se k vytváření těchto celků vyjádřil zdrženlivě. „Osobně nejsem zastáncem vytváření nových a často velmi umělých a účelových celků, které nerespektují historické vazby,“ uvedl Netolický. Podle něj by se podpora měla zaměřit spíše na stávající dobrovolné svazky obcí, které již v regionu fungují. Hejtmán rovněž odmítl případné přepisování hranic obcí s rozšířenou působností podle členství v těchto společenstvích.

Předseda krajské organizace SMS ČR Jozef Petrevec ocenil dlouhodobou spolupráci s krajem. Zástupci sdružení zároveň seznámili hejtmána s připravovaným krajským shromážděním, na které jej pozvali.

Petra Vinterová
manažerka SMS ČR v Pardubickém kraji

Krajské shromáždění SMS ČR v Příluce se koná 28. dubna. Tématem jsou doprava i kybernetické hrozby

Problematika dopravy, kybernetické útoky na samosprávy a podpora digitalizace budou hlavními tématy krajského shromáždění SMS ČR v Pardubickém kraji. Setkání zástupců měst a obcí se uskuteční 28. dubna v Příluce na Svitavsku za účasti hejtmána Martina Netolického.

Odborný program se zaměří na dopravní obslužnost regionu, rozvoj venkova, podporu obcí a legislativní změny. Novinkou letošního ročníku je blok věnovaný kybernetické bezpečnosti. Odborník Pavel Matějčíček v něm představí praktické postupy, jak zabezpečit obecní infrastrukturu v digitálním prostředí a jak čelit případným útokům.

Součástí shromáždění bude také asistence při zapojení samospráv do systému CAAIS. Zástupci Digitální informační agentury (DIA) budou

přímo na místě pomáhat starostům a IT specialistům s registrací a nastavením lokálních administrátorských přístupů.

Krajské shromáždění SMS ČR slouží jako platforma pro sdílení zkušeností mezi představiteli samospráv a vedením kraje. Před hlavním programem se mohou zájemci zúčastnit komentované prohlídky hostitelské obce.

Registrace:

Petra Vinterová
manažerka SMS ČR
v Pardubickém kraji

Liberecký kraj

Policejní prezident navštívil Zlatou Olešnici, tématem byla bezpečnost a prevence

O spolupráci obcí s policií a možnostech posílení bezpečnosti v regionech jednal na konci března ve Zlaté Olešnici policejní prezident Martin Vondrášek se starostou obce a členem předsednictva SMS ČR Jiřím Černým. Zaměřili se na praktické zkušenosti z terénu a na identifikaci konkrétních oblastí, kde by se měla součinnost mezi samosprávami a Policií ČR zlepšit.

Podle SMS ČR je pro zajištění bezpečnosti v obcích nezbytná přímá komunikace mezi státními orgány a místní samosprávou, což je model, který chce sdružení nadále prosazovat.

Vondrášek si v rámci programu prohlédl také místní hasičskou zbrojnicu a budovu školy. Právě v těchto místech se bezpečnostní opatření a preventivní programy propojují s každodenním provozem obce.

SMS ČR dlouhodobě usiluje o to, aby měly i menší obce dostatek informací a nástrojů k řešení bezpečnostních otázek v koordinaci s krajskými policejními ředitelstvími.

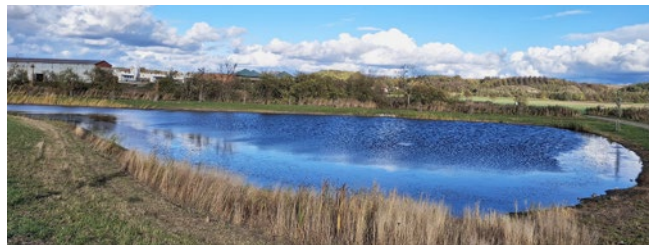
Petra Černá
manažerka SMS ČR
v Libereckém kraji

Nová členská obec Čejč dokončila biocentrum se systémem tůní a novou zelení

Obec Čejč, nový člen Sdružení místních samospráv ČR, dokončila projekt biocentra Pod Dráhou. Rekultivace lokality, zahájená v srpnu 2023, stála na vytvoření vodních prvků a výsadbě tisíců dřevin. Projekt má posílit ekologickou stabilitu území a zadržování vody v krajině.

Dominantou biocentra jsou tři tůně o celkové rozloze 0,55 hektaru s hloubkou až 1,5 metru. Vodní plochy doplňuje mokřadní biotop pro obojživelníky a přepouštěcí objekt (požerák) pro regulaci hladiny. Součástí realizace byla také výstavba 600 metrů dlouhé polní cesty, která zlepšila propustnost území.

V rámci krajinných úprav bylo vysázeno 75 alejových stromů, přes 700 sazenic a odrostků a téměř 2 000 keřů. Travnaté plochy se rozkládají na více než 2,4 hektarech. Podle zástupců obce má biocentrum snížit erozi i prašnost a nabídnout prostor pro rekreaci.

Výstavbu komplikovalo silně podmáčené podloží v trase polní cesty, které si vyžádalo zpevnění balvanů a vybudování drenáží. Práce ovlivnil také archeologický průzkum, jenž v místě potvrdil stopy pravěkého osídlení. O vysázenou zelen v současnosti pečuje zhotovitel, následně správa plně přejde na obec. Ta do budoucna plánuje doplnění mobiliáře či další rozšíření vodních prvků.

Klára Osičková
manažerka SMS ČR
v Jihomoravském kraji

V+W na radnici: Osudové duo z jednoho paneláku, které to dotáhlo až do starostenských křesel

Narodili se jen pět dní po sobě, vyrůstali v jednom městě, ve stejném vchodě kralupského paneláku, bydleli o patro nad sebou. Chodili spolu do školky, do skautu, na stejný gympl, kde poté oba učili. Ve stejný rok se z Kralup odstěhovali – jeden do Veltrus, druhý do Velvar, které jsou od sebe, co by kamenem dohodil. Aby toho nebylo málo, pár let na to se ve stejný den stali oba starosty a na svých radnicích to táhnou už dvanáctým rokem. A lidé si je často pletou. Pojí je totiž ještě jedna věc: téměř shodné příjmení. Hosty dnešního rozhovoru jsou starosta Filip Volák z Veltrus a starosta Radim Wolák z Velvar.

Inspirativní starostové

Pánové, znáte se od dětství a dnes stojíte v čele sousedních měst. Napadlo vás tehdy, že jednou budete oba starostové? Kdo z vás měl k veřejnému životu blíže?

Filip Volák: V dětství nás to určitě nenapadlo. Možná v nás něco zakořenil skauting, který jsme společně prožívali v první polovině 90. let. Vždycky v nás byla chuť a energie dělat „něco pro lidi“. Oba jsme původní profesí učitelé a oba rádi pořádáme kulturní akce. Kolega Wolák se dlouho věnuje amatérskému divadlu, já mám za sebou roky organizování hudebních festivalů.

Radim Wolák: Kdyby nám to tehdy někdo řekl, mysleli bychom si, že mu přeskočilo. Já jsem navíc celé dětství dost koktal a představa, že budu mluvit před lidmi, mě děsila. Skauting byl ale zásadní – naučil nás postavit se k věcem čelem a převzít zodpovědnost. Když jsme se pak ve stejný rok odstěhovali z rodných Kralup, já do Velvar a Filip do Veltrus, přirozeně jsme se zapojili do komunitního dění. V jistou chvíli jsme si řekli, že pokud chceme být co nejlépe platní, musíme to zkusit i ve volbách. Naším vzorem byl i náš skautský vedoucí Petr, dlouholetý starosta Kralup. Jo, a takové předznamenání možná bylo, když jsme s Filipem v oddílu dostali jako první rytířské stužky za chrabré chování. Ale ty už nám asi dávno opadaly, vidí, Voláku?

V rozhovoru se mimo jiné dočtete:

- Odkud pramení jejich touha měnit věci kolem sebe a jakou roli v tom hrál skauting.
- Jak vypadá „starostenská psychoterapie“ a proč spolu místo památek obdivují obrubníky a kanály.
- Zda pokračuje rodinná tradice i u jejich dětí.
- Kolik vajec stojí půlka veltruského parku a kde končí tajný tunel mezi radnicemi.

Vyrůstali jste ve stejném paneláku v Kralupech. Kdo z vás dřív obsadil pískoviště a kdo komu boursal bábovičky?

Filip Volák: Je to neuvěřitelné – stejný barák, stejná školka, gymnázium, skautské tábory... Ale pískoviště si nepamatují. Já jsem v dětství spíš běhal po sídlišti s hokejkou a míčem. Radim byl od narození intelektuálně založený, tak jsme se na hřištích moc nepotkávali.

Radim Wolák: Spíš mi ten sport nešel, tak jsem chodil na ryby. Ale pamatuji si, jak jsme si ve školce hráli a říkali si, že jsme jako bráchravé. Nebylo to na pískovišti, ale v takových těch zakopaných pneumatikách na zahradě. Vtipné je, že jsme spoustu věcí dělali stejně, aniž bychom se domlouvali. Ani kandidaturu jsme spolu neprobírali a najednou koukáme – oba starostové. Mimochodem, naše dcery teď spolu sedí v lavičce na gymplu, kam jsme chodili my, takže tradice pokračuje! A bábovičky bychom si nikdy nebořili, jsme humanisté. Navíc je Filip o pět dní starší, takže je zkušenější, odpovídá první a já bych si to k němu ani nemohl dovolit.

Veltrusy a Velvary dělí jen pár kilometrů. V čem jsou si vaše města podobná a v čem se liší?

Filip Volák: Jsou to podobně velká městečka (Veltrusy 2 300 obyvatel, Velvary kolem 3 100), byť Velvary jsou větší a starobylější. Je to královské město s historickým jádrem a krásným náměstím, což nám ve Veltrusích trochu chybí. Veltrusy byly dlouho spíš vesnicí u barokního zámku, ale zase máme jeden z největších krajinářských parků v republice. Lidé jsou si ale podobní – mají stejné problémy i podobný smysl pro humor.

Čas od času se navštívíme, pochlubíme se, pobřečme si. Je to taková starostenská psychoterapie. Někteří chlapi se utužují v potních chýších, my společně obdivujeme obrubníky a kanály.

Radim Wolák: V obou obcích je silná komunita, o kterou se lze opřít. Máme mnoho spolků, které jsou základem fungujícího města. Vzájemně se navštěvujeme i na větších akcích. A samozřejmě sdílíme starostenské radosti a strasti, ale to máme společně s většinou kolegů z podobně velkých obcí.

Když se dnes potkáte jako starostové, řešíte i praktické věci? Inspirujete se navzájem?

Filip Volák: Samozřejmě, práci nelze nezmínit. Probereme nejaktuálnější dění – stavby, miliony, termíny. Sdílíme zkušenosti s firmami, stavebními dozory nebo novinky ze škol. Inspiru-

jeme se průběžně, i když projekty máme různé podle konkrétních potřeb měst.

Radim Wolák: Často si „pláčeme“ do telefonu, sdílené utrpení sblíží. Hovory začínají: „Nazdar V(W)oláku, tak jak? Taky na...?“ „Taky, W(V)oláku...“ To pomáhá nejvíc – slyšet, že někomu jinému jde něco taky tak pomalu a obtížně. Vznikla nám taková spontánní skupinka spřátelených starostů z okolí. Čas od času se navštívíme, pochlubíme se, pobřečme si. Je to taková starostenská psychoterapie. Někteří chlapi se utužují v potních chýších, my společně obdivujeme obrubníky a kanály.

Co považujete za největší výzvu pro menší města ve Středočeském kraji v příštích letech?

Filip Volák: Za mě je to udržitelný rozvoj v zájmu Prahy – tlak na dostupné bydlení versus rozumné územní plány. K tomu musíte zajistit kapacity ve školách, lékařskou péči a služby. Velkou výzvou pro náš kraj bude i zajištění rozvoje v periferních regionech, které mají úplně jiné problémy.

Radim Wolák: Souhlas s Volákem. A vzhledem ke stárnutí populace bude zásadní způsobit se změnám. Musíme přemýšlet, kdo nahradí ty silné komunity, na kterých dnes žijí v obcích stojí. Je třeba si vychovat pokračovatele a počítat s tím, že jich bude méně, než bylo nás.

Na který projekt ve svém městě jste opravdu hrdí?

Filip Volák: U nás je to nepochybně přístavba školy s devíti učebnami a novou jídelnou. Zásadní je i nový lékařský dům a komunitní centrum „U Havrana“. Tam to opravdu žije a dělá mi velkou radost vidět, jak se tam lidé všech generací setkávají.

Radim Wolák: Určitě obnova kulturního domu Velvarská záložna. Vypadalo to, že je navždy ztracená, byl to brownfield. Ale semkli jsme se a podařilo se zázrak – dnes je tam nejkrásnější sál v okolí. Radost mám i ze záchrany renesančního kostela sv. Jiří. Sice to není zámek, jako mají Veltrusáci, ale taky dobrý. A pak samozřejmě ty „neviditelné“ věci jako odkanalizování místních částí, čímž jsme je konečně posunuli do 21. století.

Členství v SMS ČR nám pomáhá zejména díky možnosti sdílet aktuální informace a zkušenosti, ale oceňujeme i praktickou pomoc či dostupná kvalitní školení.

Obě města jsou aktivní ve Sdružení místních samospráv (SMS ČR).

V čem vám to pomáhá?

Filip Volák: Především ve výměně zkušeností a informací. Inspiraci čerpám na konferencích, ale využíváme i praktické služby, jako je administrace veřejných zakázek nebo pověření pro GDPR.

Radim Wolák: Souhlasím. Pondělní infoservis a sdílení informací jsou skvělé. Musím vyzdvihnout i školení – jsou kvalitní a cenově dostupná, což se o mnoha jiných nabídkách říct nedá.

Jakou radu byste dali začínajícím starostům v jejich prvním volebním období?

Filip Volák: Buď vytrvalý, nenech se odradit škarohlídy a bručouny... **Radim Wolák:** ...a ber to zvesela, s lehkostí a nadhledem!

Velvary mají tradici s vajíčky, Veltrusy zase zámek a daňky. Co byste si od souseda nejraději „ukradli“?

Filip Volák: Kromě historického náměstí a krásné radnice bych si aspoň na chvíli „ukradnul“ tu unikátní velvarskou – až přátelskou – natvrdlou. Přijde mi, že se kolega „skorobratr“ s občany a zastupiteli dohodne vždycky nějak rychleji a hladčeji než já. (smích)

Radim Wolák: To je tím, že když zjistím, že někdo nadává, jdu se ho natvrde zeptat, o co jde, a ono to občas pomáhá. Naše zastupitelstvo je navíc už léta „tvrdojavečně“ milé. Já bych kromě zámku uloupil kus veltruského parku, klidně celý. Velvary mají sice zeleně hodně, ale kolem jsou jen pole. Sázíme jako diví, budujeme túňky, ale park, to by bylo něco. Filipe, za kolik vajec dáš půlku? A teď se jistě bude tvářit, že žádného „skorobratra“ nezná!

Poslední aprílový dotaz: Prý se chystá stavba tajného tunelu mezi Veltrusy a Velvary, aby se páni starostové mohli navštěvovat bez vědomí manželek.

Můžete to potvrdit?

Filip Volák: Těch scénářů, jak propojit Veltrusy a Velvary, máme celou řadu, ale podrobnosti neprozradím. Hlavním zádrhelem je, aby si toho nevšimly naše bystré ženy. Ty už teď obracejí oči v sloup, když se máme s kolegou Wolákem potkat. Vědí, že naše porady nebývají na chvíli...

Radim Wolák: Tunel už dávno existuje, jen tajíme vstupy, aby nedošlo k sabotáži. Abychom mohli rokovat trvale, zvažujeme vytvoření aglomerace „Veltrusvary“, kde se budeme ve starostování po týdnu střídát. Budeme tak mít více času na sebe i na manželky. O jejich sdílení tedy zatím neuvažujeme!

Rozhovor vedl
Adam Havlas
manažer SMS ČR ve
Středočeském kraji

